Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the ima-ges to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

IDUN

ILLUSTRERAD TIDNING FÖR KVINNAN OCH HEMMET

N:R 27 (810). LÖRDAGEN DEN 5 JULI 1902. 15:DE ÅRG.

PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR:	UTGIFNINGSTID:	REDAKTÖR OCH UTGIFVARE:	BYRÅ OCH EXPEDITION:	KOMMISSIONÄRER
IDUN ---------- KR. 6:—	HVARJE LÖRDAG.	FRITHIOF HELLBERG	KLARA S. KYRKOGATA 16, 1 TR.	ANTAGAS ÖFVER HELA LANDET PÅ ALLDELES SÄRSKILDT FÖRMÅNL. VILLKOR.
IDUNS PRAKTUPPLAGA ------ » 8:—		TRÄFFAS SÄKRAST KL. 2—3.	ÖPPEN KL. 10—5.	
IDUNS MODETIDN. MED PL. » 5:—	LÖSNUMMERPRIS: 10 ÖRE.	REDAKTIONSSEKR.: JOHAN NORDLING.	ALLM. TEL. 6147. RIKS 1646.	STOCKHOLM IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI.
IDUNS MODETIDN. UTAN PL. » 3:—				

FRÅN PRINS CARLS OCH PRINSESSAN INGEBORGS BESÖK I VÄSTERGÖTLAND.

1. ANKOMSTEN TILL MARIESTAD. (TILL VÄNSTER PRINSPARET, TILL HÖGER LANDSHÖFDING SJÖCRONA.) 2. LANDSHÖFDINGEN FÖRESTÄLLER STADENS HONORATIORES FÖR PRINSESSAN INGEBORG. 3. FÄRDEN ÖFVER MARIEHOLMSBRON PÅ VÄG TILL RESIDENSET. 4. ÄREPORTEN FRAMFÖR RESIDENSET. 5. AFRESAN FRÅN MARIESTAD. AFSKEDSTAGANDET VID STATIONEN. (FRÅN VÄNSTER TILL HÖGER: LANDSHÖFDING SJÖCRONA, PRINSESSAN INGEBORG, PRINS CARL, FRU IVAR WIJK, BISKOPINNAN OCH BISKOP KEIJSER.) 6. BESÖKET VID KINNEKULLE. PRINSPARET PÅ UTSIKTSTORNETS BALKONG. 7. VID DROTTNINGSTENEN. 8. PRINSESSAN INGEBORG INSKRIFVER SITT NAMN I STENEN Å HÖGKULLEN BREDVID PRINS CARLS, INRISTADT 1884. 9. GRUPP FRÅN MIDDAGEN Å RÅBÄCK. (I FRÄMSTA LEDET: PRINSPARET, FRIHERRE CARL KLINGSPOR, LANDSHÖFDING SJÖCRONA OCH HR IVAR WIJK.) 10. FRÅN PARADEN Å AXVALLS HED. PRINS CARL FRAMFÖR FRONTEN AF VÄSTGÖTA REGEMENTE. 11. PRINSESSAN PASSERAR I VAGN UTEFTER FRONTEN AF SKARABORGS REGEMENTE. PRINS CARL OCH OFFICERARNE TILL HÄST CONVOYERA. FOTO 1, 3—5: ROSÉNS ATELIER, MARIESTAD; 2: ANNA LISA FLORÉN, MARIESTAD; 6—11: W. LINDHE, LIDKÖPING.

PRINS CARLS OCH PRINSESSAN INGEBORGS VÄSTGÖTAFÄRD.

HERTIGEN OCH HERTIGINNAN AF VÄSTERGÖTLAND ha i dagarna gjort en »Eriksgata» genom sitt hertigdöme, och möta våra läsare på första sidan af dagens nummer en serie ypperliga kamerabilder, hugfästande några af de mera remarkabla momenten af denna resa.

Afresan från Stockholm ägde rum på onsdags kväll i förra veckan, och anlände det furstliga paret efter en kort visit i Moholm till Mariestad på torsdagens morgon. Här voro ansenliga folkskaror samlade och storartade festarrangemang vidtagna. Hela staden prunkade i brokig flaggskrud, och gatorna voro prydda med ståtliga äreportar m. m. Vid stationen mötte landstatens ämbetsmän, magistraten, stadsfullmäktige och skolstaten samt ett stort antal representativa män från länet, såsom landstingsordföranden, godsägare Ivar Wijk, Domö, frih. Carl Klingspor, Råbäck, kabinettskammarherre Sager, Monäs, m. fl. Från stationen drog hela den lysande skaran upp genom staden till residenset Marieholm, där landshöfding Sjöcrona gaf lunch. Efter denna företogs utfärd i vagn till Johannebergs idiotanstalt och Katrinefors och Tidans fabriker. Efter återkomsten gaf landshöfdingen middag för hertigparet jämte ett 70-tal inbjudna.

På fredagens morgon skedde afresan från Mariestad till Kinnekulle. För att säga hertigparet farväl hade vid stationen infunnit sig en mängd honoratiores från staden och orten. Stadsfullmäktiges ordförande, bruksägare Grevilli, utbragte ett lefve för hertigparet. Tåget afgick därpå under lifliga ovationer från de stora människomassorna, som voro samlade längs järnvägen.

I strålande väder anlände hertigparet till Råbäcks station, där en skara festklädda människor samlats och hertigparet hälsades med hurrarop. Efter att ha hälsats af sitt värdfolk, frih. och friherrinnan Klingspor, samt öfriga närvarande, bland hvilka märktes grefve Gilbert Hamilton, landshöfding Sjöcrona, biskop och biskopinnan Keijser med flere, åkte hertigparet till Mörkeklefs grotta, där vattnet afprofvades, samt därefter till Råbäcks herrgård, där lunch intogs kl. 12. Till Högkullen företogs en utfärd kl. 1. En skara skolbarn hälsade hertigparet med sång, hvarefter utsiktstornet bestegs. Med prinsessans medgifvande erhöll en nyanlagd väg upp till själfva Högkullen namn efter henne och skall kallas Prinsessan Ingeborgs väg.

Efter den middag, som friherre och friherrinnan Klingspor gåfvo å Råbäck, företog fursteparet utflykter till omgifvande vackra platser och sevärda ställen, hvarefter afresan till Skara ägde rum på lördag middag. Här besågs bl. a. den vackra domkyrkan. Kl. 4.10 e. m. afreste hertigparet med extratåg till Axvall, på hvars hed stor militärparad ägde rum.

På lördag kväll fortsattes resan till Kaflås station, där excellensen frih. von Essen samt ett 150-tal af ortens befolkning voro till mötes, hvarefter afresan skedde till excellensens hem. På söndagen öfvervar hertigparet högmässogudstjänsten i Hömbs kyrka och efter gudstjänsten ställdes färden till Vreten, där lunch intogs. Till middagen återvände man till Kaflås. Mycket folk var under dagens lopp samladt i Kaflås, för att taga de höga gästerna och festarrangemangen i betraktande.

Helt visst har den af det härligaste väder gynnade resan hos såväl prinsen som prinsessan kvarlämnat de angenämaste minnen af naturskönа näjder i strålande högsommarsol och af en uppriktig och hjärtevarm hyllning från deras invånares sida, hvarhelst det folkkära hertigparet dragit fram.

Ett godt råd. Använd alltid för munnens och tändernas vård F. Pauli's AZYMOL. Mot smitta, för sårbehandling, ekzem, finnar, reformar, hudrodnader är Azymol det verksammaste. Framstående läkares intyg medfölja hvarje flaska Azymol.

Till hudens förskönande och vård är utan gensägelse F. Pauli's prisbelönta BALSAM-TVÅL den bästa och angenämaste.

Den innehåller de för huden mest välgörande balsamer. F. Pauli's Balsamtvål säljes i parfym- och speceriaffärer m. m.

Som nytt blir såväl siden- som andra tyger, om man tvättar dem med F. Pauli's fläcktvål, kallad »Puritas».

»DET FÖRLOFVADE LANDET». FÖR IDUN AF SL. D.

DE HADE just slutat sin middag hos änkefru Lundmans.

»Låt oss nu ha vår 'matro',» sade Gerda, fru Sundmans dotter, öppnade dörrarne till salongen och bjöd Anna Borg armen. Och Ebba Horner tog fru Sundman smeksamt om lifvet och förde henne in till den tända brasan.

»Jag kan hälsa från Alice Lund,» sade Ebba, sedan de hvar och en intagit sina favoritplatser. »Hon är ledsen öfver sin syster Evas envishet att vilja resa till Amerika. Fru Lund är alldeles förtviflad och det står icke i någons makt att kunna öfvertala systern att slå U. S. A. ur hågen.»

»Är det Eva Lund som är sjukgymnast?»

»Ja, hon tar sin examen i vår och vill ofördröjligen bege sig iväg.»

»Alice,» fortsatte Ebba dröjande, »ber mig söka tala några goda ord med barnet, och sänder henne därför upp hit.»

»Med dina erfarenheter, Ebba, är du nog den rätta därtill. Hvad gjorde du icke för mig och min lilla yrhätta,» och som alltid, när talet föll på Gerdas amerikavurm, kommo tårar i fru Sundmans öga.

»Jo, jag tackar jag,» i Ebbas djupa altstämma låg en fond af uppfriskande glädje, — »förut hade du endast en flicka att hålla reda på, men sedan fick du två till, stackars lilla 'mamma Elisabeth'.»

Icke alls beklagansvärd såg likväl »mamma Elisabeth» ut, där hon lät sina kärleksfulla ögon hvila på den ena efter den andra af sina tre flickor.

— — —

Kort efter Ebba Horners hemkomst från Amerika hade hon sammanträffat med Gerda Sundman, hvilken då nyligen aflagt sin studentexamen. Den unga glada studentskan kände sig dragen till den allvarliga »amerikanskan». Helt naturligt omtalade Gerda att hon mycket funderat att resa till Västern, »det förlofvade landet där plats fanns äfven för kvinnorna.» Hon var så viss på sin sak och full af tro, så det kändes svårt för Ebba att plocka isär den granna kuliss, som dolde verkligheten. Dock, hon gjorde det och Gerda Lundmans vurm för Amerika var icke svår att bota.

Gerdas moder fäste sig vid fröken Horner, och när hon hörde att Ebba tillsammans med en väninna ämnade hyra en liten lägenhet, blef aftaladt, att dessa två, Ebba Horner och Anna Borg, skulle inackordera sig hos änkefru Sundman. De hade nu bott tillsammans i tre år och voro verkligen en lycklig familj.

Ebba Horner hade återfått sin plats såsom utrikeskorrespondent på ett af de större handelskontoren. Anna Borg var elementarlärarinna och Gerda hade bankplats.

— — —

Ebba Horner satt vid skrifbordet i sitt rum.

»Bed fröken Lund stiga in hit.»

En reslig, blond flicka stannade tvekande på tröskeln. Litet förläget presenterade hon sig, men vid Ebbas fria, tillmötesgående sätt återfick hon snart sin vanliga raskhet.

»Ja, fröken Horner, ni vet genom Alice, att jag ämnar mig till Amerika.»

Då Ebba endast nickade till svar, återtog hon lite hetsigt:

»Jag skall säga er det är så trångt för oss gymnaster här i Sverige. Man riktigt trampar hvarandra på hälarne. Så kan det alltid vara nyttigt att komma ut — få vidare syn —»

»Och lära sig värdera hemlandet. Ja, det kan ni ha rätt uti. Hvad åter det angår att det är trångt här hemma — så vill jag endast säga er, att det kan icke vara trängre än det är där borta, och trampar man hvarandra på hälarna här, så trampar man där ihjäl hvarandra under löpandet efter arbete.» —

»Ja, naturligtvis, det visste jag förut — ni afråder mig förstås...»

Ebba betraktade med intresse detta unga uttrycksfulla ansikte, där hon tydligt såg skrifvet: »Afråd så mycket ni vill, ni och alla andra, som plågat mig med er välmenthet. Jag reser ändå.»

»Ni misstar er, fröken Lund. Jag hvarken afeller tillråder er. Jag endast önskar att ni så väl som andra, som fått vurm för Amerika, må kunna se klart och veta hvad de gå i möte. Vill ni icke lägga af kappa och hatt, ni blir så varm?»

»Jo tack! Men hvad säger ni, fröken Horner, jag minns ni hade en jungfru, en riktigt dum bondtös för öfrigt. Fia Persson hette hon. Hon reste till Amerika. Omkring en två eller tre år senare återvände hon och hedrade då oss med en visit. På visitkorett läste vi: »Miss Fea Pearse». Ni må tro Fia Persson hade stilat till sig. I siden och sammet, plymer och agraffer. Hon hade rent glömt sitt modersmål, miss Fea. Nå, det var ju både ynkligt och löjligt att se och höra henne, men pängar måste hon ha förtjänat.»

»Somliga tjänstflickor få det bra där.»

»Så måste jag tala om för er: Jag hörde talas om en ung svensk flicka, som kom som vårderska åt en sjuk fru. Sonen i huset blef kär i henne. Hon hade lungsot i sista stadiet. När hon sedan dog, fanns papper, som tillförsäkrade henne en för svenska förhållanden god förmögenhet.»

»Nåja,» sade Ebba Horner småleende, »man behöfver icke betvifla riktigheten af detta, men säkert är, att det händer lika sällan eller lika ofta i Europa som i Amerika.»

»Jag har inbillat mig att när lyckan möter en i den nya världen, så är det på ett storslaget sätt.»

»Kanske. Och när olyckan, oturen, eller hvad ni vill kalla det, jag vill säga verkligheten möter en, så är det också på ett alldeles särskildt sätt.»

»Men jag har hört ni förtjänade icke så litet pängar där ute.»

»Det är sant.» Efter en stunds tystnad. »Huru mycket jag lidit vet ingen.»

Klangen i Ebbas röst berörde Eva Lund underligt. Åter blef det tyst en stund. — Ebbas något skarpa, iakttagande ögon miste sin vanliga vakna blick — hennes tankar gingo tillbaka i tiden.

»Jag tror jag skall berätta för er en del af min Amerikahistoria;» hon steg upp för att tända lampan.

»Åh nej, låt oss sitta i skymningen — det är så hemtrefligt.»

»Ja, men då skall jag tända brasan, så få vi det riktigt rart.»

Medan Ebba tände på de torra stickorna, som kvickt satte eld på den väl lagda veden, sade hon:

»Ni tycker om att ha det hemtrefligt?»

»Om jag gör? God mat och fina kläder bryr jag mig icke så mycket om, har jag endast en vrå, som jag kan kalla min och där jag får styra och ställa efter min smak, är jag nöjd.»

»Så vill ni väl gärna ha en vän, som kan dela med er och förstå er?»

»Ja, det är just hvad jag behöfver.»

»Lilla barn, jag är rädd ni skulle bli mycket olycklig i Amerika.»

»Hvarför det?» — åter låg det något hetsigt, upproriskt i tonen.

»Mina erfarenheter skola gifva er svaret.»

»Jag var 23 år, när amerikavurmen kom öfver mig. I två år hade jag då varit på samma

SOMATOSE ***Erkändt bästa krafthöjningsmedel.*** ***Ökar aptiten i hög grad.*** **Erhålles på apotek**

kontor jag nu är. Efter det jag slutat skolan, hade jag tillbringat ett par år i utlandet, England och Tyskland för språkstudier. Mina löneförhållanden på R:ska kontoret voro i betraktande af min ungdom ovanligt goda och min anställning var en framtidsplats, sades det. Detta betydde nu för mig ingenting — naturligtvis hoppades jag i Amerika få det mycket bättre i ekonomiskt afseende. Jag hade äfven ett annat skäl att vilja ut. Jag pinades här att behöfva arbeta under det tryck att en kvinnas arbete, om än fullgodt med hennes manliga kamraters, skall betalas betydligt mindre, därför att en kvinna icke har så stora utgifter som mannen d. v. s. emedan hon icke i vanliga fall spelar, dricker och lefver utelif. Detta vrånga förhållande ansåg jag vara en orättvisa, som kommit från männen — jag förstod icke då, som jag nu gör, att det är kvinnornas egen skuld att deras arbete är mindre aflönadt, mindre värderadt.

Emellertid, Amerika hägrade för mig såsom ett land, där frihet och jämnlikhet härskade, där arbetet värderades efter arbetets förtjänst, icke efter arbetarens kön. Mitt blod brände som i feber. Jag ville dit till frihetens land. — —

Och jag kom dit...

Jag kom dit, ung, stark och modig, men fullkomligt obekant med de förhållanden jag gick att möta. Rekommendationsbref saknade jag icke. Äfven hade jag introduktioner till några New-Yorks familjer.

Jag gick på ett par visiter, men blef så nedlåtande och afvisande bemött, så jag förstod mer än väl, att den vägen var stängd. Sedan, när jag lärde känna de amerikanska förhållandena, måste jag le åt mig själf och mina visiter. Säkerligen var det lika kuriöst för dessa New-Yorks-familjer att se mig på visit, som det skulle ha varit för en svensk familj att ena dagen mottaga visit af en, som dagen därpå sökte plats som ladugårdspiga.

»Jämnlikheten» består nämligen däri, att obildade och råa personer i socialt afseende bli ansedda jämnlika med dem, som i hemlandet genom bildning och intelligens intagit en högre samhällsställning. Det kan ju vara godt och väl för den ena parten — men icke rosar den andra den sortens jämnlikhet.

På de flesta handelskontoren blef jag icke mottagen. »Chefen hade icke tid, kunde ingenting göra för mig». På ett par fick jag komma in, men resultaten blefvo de samma. Jag minns så tydligt mitt besök på W:s kontor. Ett rekommendationsbref af mera privat natur från en framstående affärsvän till nämda m:r W. kom mig att fästa särskild förhoppning vid detta besök. Jag hade sändt in brefvet och väntade nu min dryga tid. Så fick jag komma in. M:r W. kastade en flyktig blick på mig, utan att besvara min hälsning började han: »Ni söker plats, ser jag. Vi använda sällan annat än amerikanare på våra kontor. För den utländska korrespondensen ha vi icke behof af särskilda biträden, emedan ju vårt språk är handelsspråket. — Det jag vill råda er är att söka plats som barnjungfru.»

Med en rörelse af handen tillkännagafs att audiensen var slut. Jag vet icke huru fort jag kom ut, men väl ute i vestibulen, måste jag stanna. Min sinnesrörelse var så stor — jag kände mig såsom oförmögen att taga ett steg vidare. En dörr hörde jag låsas upp, och i nästa ögonblick lades en hand på min axel och ett ungt ansikte böjde sig ned öfver mig.

»Fatta mod! Gud hjälpe er!» Hon tryckte något i min hand och skyndade tillbaka in på kontoret. Jag förstod att det var den unga damen jag sett därinne. Ett hopp spirade genast upp: kanske hon, som känner handelsvärlden här, kan hjälpa mig. När jag kommit ur hissen och icke längre besvärades af elevatorpojkens undrande blickar, öppnade jag handen för att se hennes namn och adress. Men det var icke något visitkort jag höll i min hand — det var en hopvecklad 2 dollars sedel. Ett slag i ansiktet hade känts som en lisa mot detta. Min första tanke var att lämna sedeln tillbaka, men vid minnet af den vänliga rösten, häjdade jag mig. Hon ville mig väl, och hon, amerikanskan, förstod icke min nordiska känslighet. Jag behöll sedeln. Den finnes än i dag i mina gömmor.

Att försöka inom kontorsvärlden förstod jag var lönlöst.

Hvart skulle jag vända mig? Hvar kunde jag finna någon plats för mig? Jag vågar påstå, att ingen, som icke varit i liknande belägenhet, kan ana hvad som försiggick i mitt inre. Jag kände mig flere år äldre. Dock hade jag det bättre än mången. Jag kunde språket och saknade icke medel. Huru dessa, som icke kunna reda sig med språket och kanske endast ha pängar för en kort tids uppehälle, huru dessa arma människor kunna hålla ut, är mig ofattligt. Men det är nog som jag hörde någon yttra: »Det finns kvarter här i New-York, där arbetssökande skandinaver hålla till — dessa kvarter äro vattnade af deras tårar.»

Jag kom att tänka, det säkert skulle vara lönande att gifva massage här. Det hade sagts så i Sverige. Någon underbyggnad i det arbete jag gick att försöka mig uti hade jag icke — endast den insikt man efter 3 månaders dagligt besök såsom patient hos en anlitad och skicklig massös kan ernå — dock hade jag redan blifvit så pass amerikansk, så jag resonnerade som så: lyckas jag, så gör jag det lika fullt om jag kan obetydligt, som om jag vore skicklig, lyckas jag icke, skulle resultatet blifvit det samma, om jag haft de högsta betygen från Centralinstitutet i Stockholm. En lång tid hade jag annonser inne om »Svensk massage». Huru många gånger har jag icke gått där vid »Heralds» expedition och frågat: »Finns det svar till Svensk massage?» »Nej!» Jag tyckte alla sågo på mig, och jag kände mig skygg och skamfull. Dessa trötta steg — jag glömmer dem aldrig.

Jag började studera 'lediga platser'. Hvarje gång mina ögon föllo på 'Barnjungfru sökes' var det som om någon rört vid en blottat nerv.

En dag såg jag en annons af ungefär den här lydelsen: »En svensk massös kan nu genast få anställning. God betalning.»

Jag antecknade adressen och begaf mig åstad.

Ett elegant hus. Salongen jag kom in i var prålig. En tjock dam, i en blå, flottig sidendräkt, kom emot mig. Jag sade mitt ärende.

»Jaså, lilla vännen, ja, ni ska få god aflöning här. Vi tycka mycket om svenska massöser,» och så skrattade hon på ett obehagligt sätt och knuffade mig vänskapligt i sidan. Jag kände, huru blodet steg mig upp i hufvudet, och utan att säga ett ord rusade jag ut. Det var först långt efteråt jag fick klart för mig i hvad slags hus jag sökt plats.

Hvilka långa sorgliga dagar, som förflöto! Ingen hemma visste, huru jag hade det. Det är just olyckan att vi icke, när vi kommit till Amerika, vilja låta våra hemmavarande veta, huru vi hafva det. Tro icke jag var overksam. Nej, jag sökte och sökte efter plats. Alla möjliga sorters platser.

Ett bref från Anna Borg påminde mig, att jag i Boston hade en klasskamrat, en fröken A**. Vi hade som skolflickor icke haft vidare sympati för hvarandra. Margret var icke vidare begåfvad på hufvudets vägnar, däraf följde att hon tack vare sitt gamla högadliga namn gärna ville vara öfversittare. Jag tänkte emellertid icke därpå nu, utan grep tillfället och skref till fröken A**. Anna Borg gaf mig hennes adress. »Underligt nog,» skref Anna, »hade Margrets syster, friherrinnan P., ingen annan adress till henne än 'General Delivery', Boston. Margret,» skref min vän vidare, »lär ha en god anställning såsom guvernant och förtjäna bra med pängar.»

En vecka efter sedan jag skrifvit till fröken A., mottog jag besök af henne själf.

»Margret!» »Ebba!» Vi kramade hvarandras händer och på en lång stund blef ingenting sagdt. Jag kunde icke återhålla mina tårar — när jag sansat mig såg jag, att äfven Margret grät. »Du har kommit hit,» sade hon. »Ja.»

»Well, du måste göra det så bra som möjligt för dig. Här gråter man icke, Ebba, här tager man allt med jämnmod. De sentimentala ha ofta känsliga samveten, och det är ingenting, som väcker större löje och ömkan än just det.»

Vi sutto länge och språkade. Genom vårt samtal gick från Margrets sida liksom en röd tråd: »Vill du göra lifvet drägligt, fråga icke efter om du trampar ihjäl någon svagare än du. Tänk endast på dig själf. Ingen tänker på dig.» Det var amerikanskt, sade hon.

Det var svårt att förmå henne tala om sig själf. Men till slut fick jag veta, att hon, adelsfröken och dottern till en öfverste, tjänade såsom barnjungfru hos en slaktare-millionär.

»Det är den väg vi alla ha att vandra, kära Ebba,» sade hon med ett skratt. »Och nog är det bättre att vara Maggie Anker, piga hos en slaktarefamilj, än att vara adelsfröken A** och kanske en dag blifva funnen död af svält i en rännsten, eller ännu hemskare, funnen lefvande i rännstenen.»

Tiden gick så fort och Margret hade att passa på sin tjänst. Slaktarefamiljen var kommen till New-York för några veckor, och under denna tid träffades vi dagligen. Genom Maggie Anker erhöll jag plats såsom barnjungfru hos en gift dotter till slaktaren-millionären. Jag var så trött och olycklig, så jag var glad att få bli barnjungfru, att få arbeta. Under mina fyra år i Amerika var jag barnjungfru. Jag avancerade icke, jag, som miss Pears.

Ni har hört jag förtjänade bra med pängar. Det är sannt. — När jag gick till min första plats lade jag ned denna ring, en briljantring, ett minne af min moder, och jag sade till mig själf: »Nu säger jag fröken Horner farväl, och icke förrän jag åter är mig själf, skall denna ring komma fram.» Jag höll ord. Fyra år därefter, då jag var redo återvända, togs ringen fram, och fastän handen var hårdare och valkig, måste ringen på.

Jag hade fem olika platser. De första två åren bytte jag om fyra gånger, men de sista åren var jag hos samma familj. När amerikanaren är nobel, är han det som ingen annan. Ingen kan tjäna hos en bättre familj än en sådan. Men de äro få.

Att tala om mina tjänarinneerfarenheter vill jag icke. Det var endast om mitt sökande efter plats jag ville berätta er.

Hvad jag sagt synes mig färglöst och ofullständigt mot verkligheten, men ni vet, att genomgångna besvärligheter förlora mycket af sin smärta, när år gått och när vi förstå den dolda nyttan för vår utveckling.

När ni nu reser till Amerika, fröken Lund,» sade Ebba Horner, i det hon tände lampan, »var förståndig och laga först, att ni att börja med har en säker, fast anställning hos någon gymnast eller i något institut. Res icke på måfå.»

»Får jag se på den ringen?» Eva Lund tog fröken Horners hand. Den kändes sträf inuti; valkar, som kanske aldrig helt kunde gå bort.

Beslutsamt böjde hon sig ned och tryckte en kyss på den lilla hand, som sträfvat så tappert i främmande land. Och knappt hörbart kom det öfver hennes läppar: »Tack!» Ett tack som sade mer än många ord.

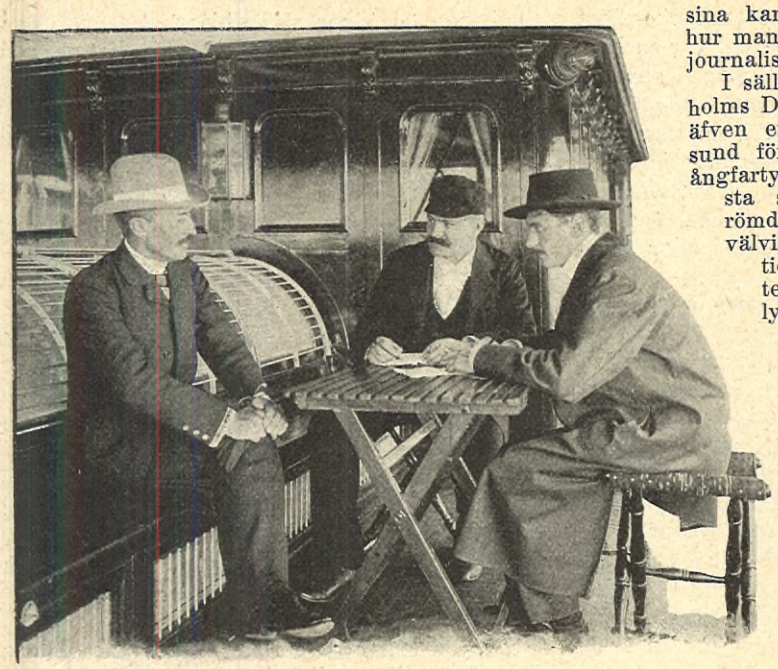

D:R HEDIN INTERVIEWAS AF IDUNS OCH STOCKHOLMS DAGBLADS MEDARBETARE PÅ ÅNGAREN VON DÖBELNS FÄRD IN FRÅN FURUSUND.

NÄR SVEN HEDIN KOM HEM.

EFTER TRE års upptäcktsfärder i det inre Asiens ännu så föga utforskade högländer anlände d:r Sven Hedin åter hem till Sverige i slutet af förra veckan.

Man hade ju länge vetat, att han var på hemväg, och då underrättelse kom, att han från Petersburg ombord å ångfartyget »von Döbeln» skulle anlända till Stockholm på fredagen, blef glädjen stor både hos föräldrar och anhöriga samt alla vänner af den frejdade svenske forskningsresanden.

D:R HEDIN I FAMILJEKRETSEN EFTER LANDSTIGNINGEN. TILL VÄNSTER D:R HEDINS FAR.

Också rustade man sig att värdigt mottaga den hemkommande och i kretsen af anhöriga och vänner hälsa honom välkommen åter till Sverige för att därpå föra honom med sig ut till landet att riktigt hvila ut i den nu så sommarfagra stockholmska skärgårdens lugn och ro.

Men äfven på andra håll började man rusta sig för att mottaga Asiefararen. Tidningsmännen hvässade sina pennor och fotograferna laddade sina kameror samt lade hemligen råd, hur man skulle kunna hinna *först* i den journalistiska täflingskampen.

I sällskap med en medlem af Stockholms Dagblads redaktion utreste alltså äfven en medarbetare i Idun till Furusund för att redan där möta det finska ångfartyget och i lugn och ro få ett första sammanträffande med den berömde forskningsresanden. Genom välvilligt tillmötesgående från tullstationen i Furusund samt från kapten E. Hedman på »v. Döbeln» lyckades det oss äfven att komma ombord och blefvo vi sålunda de första, som hälsade d:r Hedin välkommen åter till Sverige.

D:r Hedin underkastade sig villigt vår interview, och när sedan Iduns fotograf mötte i Stockholm, gjorde han heller inga svårigheter inför kameran, fastän så många i den stunden trängdes omkring honom för att önska honom hjärtligt välkommen efter de tre årens otaliga strapatser och farligheter.

Förutom bilderna från landningsplatsen å Skeppsbrokajen ha vi också nöjet att kunna bjuda en bild från d:r Hedins arbetsrum i hans hufvudstadshem. Detta lyckade porträtt vittnar om, att d:r Hedin är vid full hälsa och kraft, och de energiska dragen och den skarpa blicken tala tydligt om, att han alltjämt är sig lik, både till sin yttre och inre människa.

Ej en enda dag sade han sig häller ha varit sjuk under alla dessa tre år, utan allt har gått förträffligt, och resultatet af hans resa har blifvit mer lysande än någonsin tillförene. Men en äfventyrlig och farlig färd hade det varit, sade d:r Hedin, och flere man af hans expedition hade dött på vägen.

Mångt och mycket berättade d:r Hedin för oss, medan vi sutto på v. Döbelns akterdäck vid vårt provisoriska redaktionsbord, och att vi begärligt lyssnade till allt hvad den frejdade resenären hade att förtälja under dessa hastigt svinnande morgontimmar är klart. Gärna skulle vi äfven vilja meddela Iduns läsare hvad vi inhämtade, men dels ha vi allt för knappt om utrymmet, dels har dagspressen redan utförligt syssel satt sig därmed.

Ett särskildt kapitel ägnade d:r Hedin åt de två monarker, som genom sitt välvilliga tillmötesgående till väsentlig del möjliggjorde denna expedition, nämligen vår konung samt ryske tsaren, för hvilka båda han uttalade sin hjärtliga tacksamhet och vördnad.

D:r Hedin stannar nu antagligen hemma ett par år för ordnandet af det rika vetenskapliga material, han inhöstat, men att döma af det svar, han gaf på vår fråga om hans ytterligare framtidsplaner, tyckte vi oss kunna sluta, att det därefter nog icke dröjer länge, förrän den outtröttlige forskaren drager ut till nya vetenskapliga strider — och segrar. — I måndags mottogs d:r Hedin i audiens af konung Oscar, hvilken därvid till honom öfverlämnade kommendörskraschanen af Nordstjärneorden i briljanter.

D:R HEDIN HÄLSAR SIN MOR EFTER LANDSTIGNINGEN.

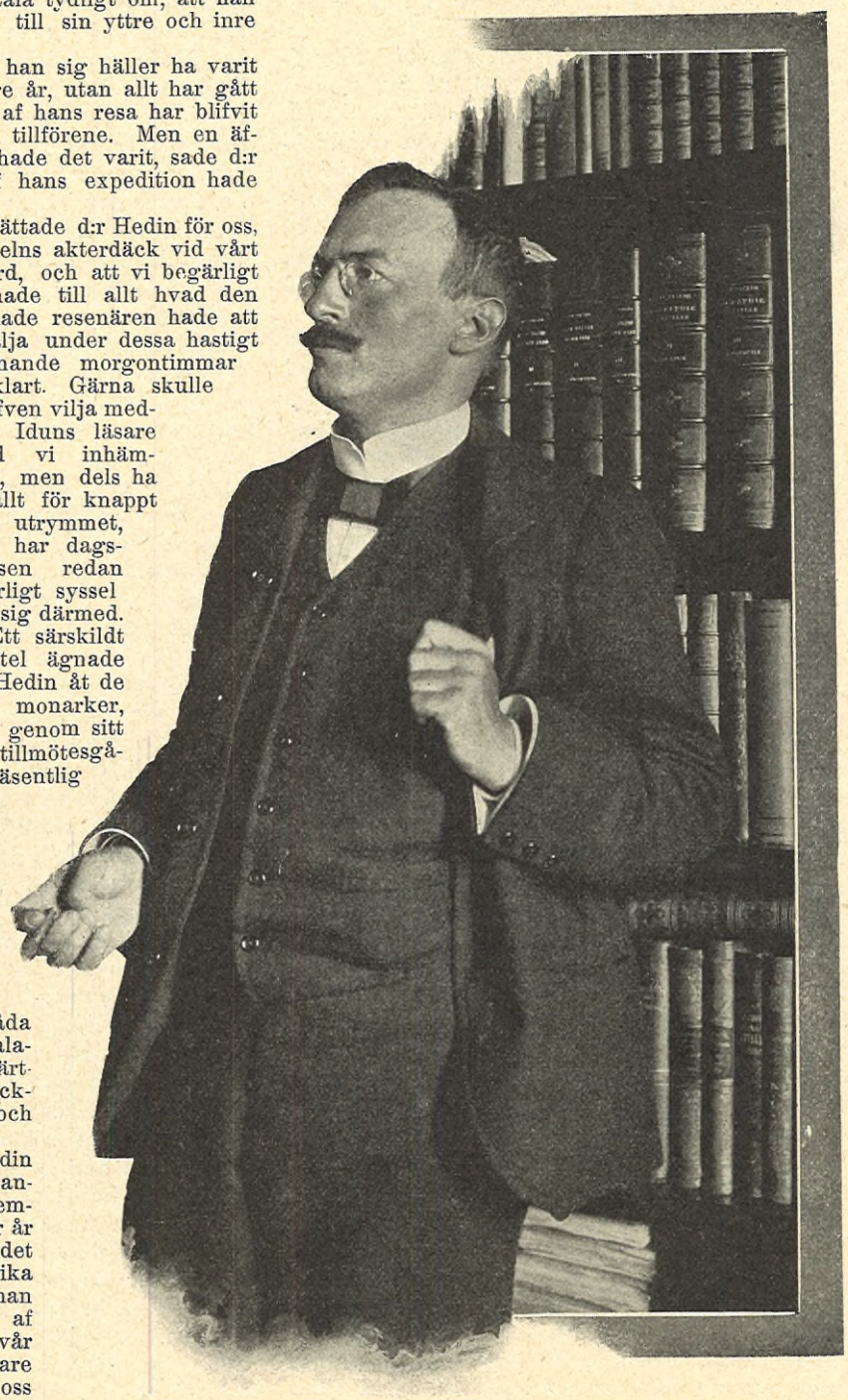

D:R SVEN HEDIN I SITT HEM I STOCKHOLM. PORTRÄTT, TAGET FÖR IDUN OMEDELBART EFTER ANKOMSTEN, AF HOFFOTOGRAFEN A. BLOMBERG.

ANDRA NORDISKA PRESSMÖTETS SAMMANTRÄDE I FOLKETINGETS PLENISAL. JUNCKER JENSEN FOTO.

ANDRA NORDISKA PRESSMÖTET.

UNDER DEN internationella journalistkongressens dagar i Stockholm utställningsåret 1897 sammanträdde ett antal representanter för den svenska, norska, danska och finska pressen och beslöto att för framtiden anordna pressmöten för de fyra nordiska nationerna. En kommitté tillsattes för förslagets genomförande och år 1899 hölls det första nordiska pressmötet i Kristiania. Dessa nordiska pressmöten äga rum hvart tredje år och hafva till syfte att verka för samarbete mellan de fyra nordiska landens press i och för tillvaratagande af gemensamma intressen och främjande af kollegial sammanhållning. Till dessa möten utser hvartdera landet högst 40 delegerade.

Andra nordiska pressmötet har under den gångna veckan hållits i Köpenhamn och präglats af den kamratligaste stämning de olika landens representanter emellan. Härtill ha ock bidragit en storartad gästfrihet och en hjärtlig älskvärdhet från de danska värdarnes sida, som stå öfver allt beröm.

För de allvarliga förhandlingarna hade folketingets plenisal af myndigheterna välvilligt ställts till pressmötets förfogande. En hel del för pressens män mer eller mindre betydelsefulla frågor debatterades här, flere af den innebörd, att de kunna anses komma att främja en verkligt praktisk skandinavism. I intimare beröring kommo mötesdeltagarne dock först vid de festliga samkväm, som hvarje dag ägde rum. Bland dessa vilja vi särskildt framhålla Köpenhamns kommunalbestyrelses originella middag i den öfvertäckta gården inom det storartade nya rådhuset, journalistfamiljen Bergs charmanta frukostmiddag i paviljongen vid Frederiksborgs slott, denna härliga, nu till ett nationalmuseum förvandlade konungaborg, Tivolibestyrelsens supé i Tivoli samt de danska pressföreningarnas afslutningsmiddag på det förtjusande Marienlyst invid Helsingör. I samband härmed bör nämnas den 2 timmars åktur genom »skoven» till hvilken staden Hilleröds kommunalbestyrelse inbjudit mötets deltagare efter den Bergska frukostmiddagen. Utom dessa officiella festligheter förekommo flera mera privata tillställningar, bland hvilka särskildt må nämnas innehafvaren af danska telegrambyrån direk-

FOLKETINGSMANNEN O. REDAKTÖREN SIGURD BERG (T. H.) A. JOHANSEN FOTO.

FRUKOSTMIDDAGEN VID FREDERIKSBORGS SLOTT. ARV. JOHANSEN FOTO.

INRIKESMINISTERN ENEVOLD SÖRENSEN (T. H.). ARV. JOHANSEN FOTO.

LOULOU MARCUSSEN ANNA HVOSLEF
DE BÅDA KVINNLIGA DELEGERADE VID PRESSMÖTET.

tör Ritzaus splendida middag på Skodsborgs badhotell vid Öresund.

I samkvämen deltogo en hel del damer. Bland de vid mötet delegerade märktes endast två sådana, nämligen fröken Loulou Marcussen, medarbetare i Köpenhamnstidningen »Dannebrog», och fröken Anna Hvoslef, medarbetare i Kristianiatidningen »Aftenposten», båda talangfulla journalister och synnerligen älskvärda damer.

I samband med pressmötet var anordnad en historisk dansk pressutställning af synnerligt stort intresse, den där kunde förtjäna sitt eget kapitel, om ej utrymme saknades.

För de bilder från mötet, som meddelas i detta nummer, hafva vi att tacka vår ärade kollega i Köpenhamn »Illustreret Tidende», hvars redaktör välvilligt ställde sina fotografer till vårt förfogande. En särskild gruppbild af de svenska deltagarne togs också, men blef ej lyckad, hvadan den måste uteslutas. Men så komma i stället af en händelse svenskarne bäst till synes i bilden från frukostmiddagen vid Frederiksborg.

RÅTTHÅLETS INVÅNARE. STOCKHOLMSSKISSER AF DANIEL FALLSTRÖM.

III.

OLLE VINTER.

GUD VET ALLT, hvad Olle Vinter varit. Nu var han emellertid på dekis.

Han bodde i en af vindskuporna, gick i ljusa sommarbyxor och svart bonjour hela året om och spisade nere på hörnet hos Mat-Stina, där han hade middag och kväll gratis för att han hjälpte värdinnan med räkenskaperna. Hyran betalte han genom att göra tjänst som sekreterare åt hyresgästerna i det gamla Råtthålet, och dessutom läste han privat med Bomanskans gosse.

Olle Vinter var inte så bortkommen ska' ni tro!

Han hade tagit cum laude i studentexamen och legat i Upsala och läst på graden. Men så hade det kommit en kvinna emellan. Hon var dotter i huset, där Olle varit informator. Studenten blef kär — ja, mer än kär, han blef galen i henne. Och så gifte man bort flickan med en förmögen ämbetsman. Från denna tid daterade sig den trådslitna bonjouren och de ljusa pantalongerna. Olle var idealist och tog kärleken på fullt allvar. Han började skrifva vers och flyttade till Råtthålet för att känna sig riktigt söndersliten af världssmärta. Hur det var började han trifvas däruppe under takåsen. Så slog han sig ned där för alltid och började göra sig en födkrok af de kunskaper, han en gång inhämtat i skolan och vid universitetet. Det dumma var, att han inte hade gjort detta förr.

»Sanna mina ord,» brukade Bomanskan säga, då talet föll på Kalles informator, »sanna mina ord, den karlen hade kunnat vara både kyrkoherde och poliskommissarie, om han bara velat!» Han föredrog sitt kryp-in på vinden och sitt urkokta buljongskött nere på hörnet framför någonting annat. Hvad skulle det tjäna till att bråka och krumbukta för att komma sig upp i världen? Han hade nu en gång kommit ner, och det var bäst att ta saken lugnt och finna sig i sitt öde: det kunde ändå inte ändras. Och dock — hur mycket hade icke kunnat vara annorlunda!

Var det kanske på detta Olle Vinter tänkte, där han satt uppe i sin vindskupa och rökte pipa? — hvem vet!

Han hade nyss kommit hem. Han hade varit ute och flanerat på gatorna för att se på folklifvet och de upplysta bodfönsterna. Det var nämligen julafton i kväll, och Olle ville också veta af, att det var jul, och därför hade han gått ut för att se alla glada och känna sig själf så mycket mera ensam och öfvergifven. Det var väl, att han hade konjaken och kardusen med »Gäfle Vapen», som Mat-Stina skickat honom som julgåfva att trösta sig med. Också hade han på hemvägen kvistat in på syltan för att tacka för vänligheten att komma ihåg honom, men han måste vända om i dörren, ty då han fick se den lilla julgranen med de tända ljusen på disken, så kom det öfver honom så många barndomsminnen, att han måste ut på gatan igen för att inte visa karlarne där inne, att han hade tårar i ögonen. Men ute på gatan, där snön föll tyst och lätt, nästan smekande öfver hans gamla hatt och nötta bonjour, där hade han drömt sig tillbaka många år i tiden och sett sig som en liten pys vid dukadt bord och med ouppbrutna julklappar framför sig och midt emot, på andra sidan bordet ett par hjärtegoda, strålande ögon — hans mors — som lyste julfrid öfver honom..... Det var en vacker dröm.

Och nu...

Nu satt han som en enstöring uppe i sin vindskammare med pipan i mun och såg på konjaksbuteljen, som stod där och frestade.

Men till sist steg han upp och började gå fram och tillbaka på golfvet. Man kunde ha tagit honom för ett lokomotiv, ty så pustade han och blåste ut väldiga rökhvirflar genom båda ventilerna, näsa och mun. Så tvärstannade han och förde handen öfver pannan.

»Om jag hade någon att gå till i kväll,» sade han sakta, men det låg en outsäglig längtan i tonfallet. »Det ser så otrefligt ut här i afton — kallt och tomt! — om jag bara hade någon att sluta mig till! Jag skulle så gärna vilja se barn omkring mig och få smeka dem.»

Olles vindskammare såg just inte heller inbjudande ut för att vara på julaftonen. Inga gardiner, nästan inga möbler — bara ett skrifbord, en stol och en järnsäng! — det var inte mycket, men Olle hade varit så belåten ända tills nu, men nu... nu fann han, att det fattades så mycket, och han tyckte, att gaslampan lyste så matt och flämtande emot julgranens gröna och hvita vaxljus där nere på krogen. Hvart skulle han gå för att få ljust omkring sig och värmas upp af en smula julfröjd?... I en kyrka? — det var för sent! Man dyrkade Gud endast på vissa, af lag och förordning fastställda timmar, och dessa hade nu gått till ända. — Nej, det var bäst att gå ned på hörnet, ta sig en sup, äta risgrynsgröt och se på den tända julgranen. Han skulle då kunna fortsätta att drömma om julen i barndomshemmet, och så skulle han slippa att sitta ensam. Det var allt bäst att gå ned på krogen.

Han tog den gamla, nötta felbhatten, släckte lampan och gick.

Men efter att lyckligt och väl ha trefvat sig ner för vindstrappan, stannade han med handen hvilande på järnledstången till den följande och funderade.

»Om jag skulle gå in till Malmens och se, hur de ha det på julafton? — de stå lika ensamma i världen som jag.»

Malmens var den fattigaste bland alla familjerna i det tätt befolkade Råtthålet. Änkefru Malm eller lilla änkefrun, som hon kallades af hyresgästerna, hade liksom Olle Vinter sett bättre dagar. Hennes man hade varit kassör på ett af de större kontoren nere vid Skeppsbron, men så hade han blifvit kär i en aktris, ruinerat sig för hennes skull, kommit på balans i kassan för hennes skull och så till sist hängt sig i ett broderadt spjällsnöre — allt för hennes skull. Familjen, som naturligtvis fördömdes och förkastades af alla sina forna bekanta på grund af faderns brott, kom tre veckor efter katastrofen sorgklädd och utarmad till det gamla, gästvänliga Råtthålet. Lilla änkefrun sökte numera hålla familjen uppe genom att brodera en mängd af dessa små lyxartiklar, som tyckas så fina och eleganta, där de ligga i de förnämas förmak eller salonger, men kunde dessa puffar eller glänsande sidendynor tala, skulle de berätta er, att de för det mesta utgått från kalla, mörka kammare, och att sorgsna, förgråtna ögon sett ned på dem, innan hennes nåd den och den kritiskt mönstrade dem med lorgnetten för ögat.

»Om jag skulle gå in till Malmens?» frågade Olle Vinter ännu en gång sig själf. Och han beslöt att titta in, efter som han ändå var ute.

Han gick in i den långa, mörka korridoren till vänster, öppnade helt sakta ytterdörren till familjen Malms bostad. Den inre stod på glänt, och han hörde barnen tala med hvarandra där inne. Olle Vinter blef riktigt nyfiken och kunde inte afhålla sig från att lyssna.

»Är det inte julafton i kväll, Fritz?» hörde han en liten späd stämma fråga.

»Visst!... det vet du väl, syster Brita! — såg du inte julgranen, som man bar till fabrikörens midt emot?» svarade en något gröfre gossstämma.

Det blef tyst en stund.

»Få vi ingen julgran i år, Fritz?»

»Nej då!... det var medan pappa lefde, och vi voro rika. Ser du när man har blifvit fattig, så tänker inte julbocken på en längre.»

»Hvarför det då?»

»Äh! — du frågar så dumt så!»

Så blef det tyst för en stund igen, men Olle önskade, att han skulle ha blifvit förvandlad till en julbock med långt, snöhvitt skägg och förgyllda horn. Då skulle han bara ha gått till de fattiga... till Malmens t. ex.

»Ack! om det var någon ändå, som ville ge mig en julklapp!» hördes nu lilla Brita säga där inne.

»Tyst!... mamma är ju sjuk... hon kunde vakna!»

Olle Vinter rätade på sig där ute i mörkret, så att han blef ett helt hufvud högre än vanligt. Han hade fått det galna infallet att trotsa fattigdomens »jag förbjuder» och skaffa de små vargungarne där inne både julgran och julklappar. Visserligen var julbocken bångstyrig, då det gällde att gå till fattigmans dörr, men Olle skulle ta bocken i hornen och leda'n. Det skulle han göra!

Men hvarifrån taga pengar till allt det han ämnade köpa? Ja, det var frågan. Han kände

Fördelaktig lifförsäkring för kvinnor.

Lifförsäkrings-Aktiebolaget
De Förenade.
Stockholm.
Stiftadt af bolagen *Skandia, Svea, Thule, Victoria* och *Skåne.*
Lifförsäkring utan läkareundersökning!
Delaktighet i bolagets öfverskott!
Premiebefrielse vid oförmåga till arbete!
Särskilda dödlighetstabeller äro upprättade för kvinnor, hvarigenom premierna kunnat sättas lägre än för män.
Formulär till ansökningshandlingar jämte prospekt tillhandahållas af agenter och ombud samt efter rekvisition från denna tidnings expedition.

Kungl. Hofboktryckeriet
Iduns Tryckeri Aktiebolag
12 Stora Vattugatan 12
Affärstryck såsom Aktier, Obligationer, Priskuranter, Cirkulär, Plakat, Affischer, Fakturor, Räkningar m. m. m. m.
FÖRSTKLASSIGT ARBETE!
BILLIGA PRISER!

efter i fickorna — inte ett öre! — bara ett stycke rulltobak. Det var inte mycket! Nej, han hade bara ringen — sin mors vigselring! Men att pantsätta den för — för att låta lilla Brita bibehålla sin tro på julbocken och inte låta henne märka skillnaden mellan fattig och rik. Jo, för det ändamålet kunde han godt stampa på ringen . Tids nog skulle liten Brita få sina illusioner krossade, men nu ville han rädda dem, och så kunde han ju lösa igen ringen fram på nyåret.

»Mamma ska inte bli ond på mig för att jag sätter den på stampen,» sade han till sig själf med ett godt leende.

Och så smög han sig ut ur tamburen, drog hatten djupare ned i pannan och gick själf till närmaste pantbank för att skaffa sig julpengar.

»Hej, man skulle få se, att Olle Vinter för stod sig på att köpa julklappar!»

*

Det dröjde en hel timme, innan julbocken i Olle Vinters person visade sig i dörröppningen till familjen Malms bostad. Men han kom till sist med en julgran på axeln och fickorna proppfulla af paketer.

Julgranen ställdes midt på golfvet, Olle satte själf nya stearinljus i mässingsstakarne, skaffade ved och tände en duktig brasa i kakelugnen. Julklapparne ville han vänta med. Det skulle bli en ny öfverraskning.

Barnen voro utom sig af förtjusning, och lilla änkefrun kryade upp sig, gjorde toalett och började spela värdinna.

Det stora, dystra rummet strålade snart af ljus, och björkveden ,som knastrade och sprakade, liksom ville den formera bekantskap med julgranen för att få veta någonting nytt från skogen, spred en behaglig värme omkring sig.

Men nu, när Olle fått det, som han velat, syntes hna likväl inte riktigt nöjd. Han log visserligen, när Brita sträckte sina små armar emot honom och bad att få »putta farbror», men det var ett leende fullt af bitterhet och vemod. Han försökte visserligen att gnola en polska, så att barnen skulle få ta sig en sväng, men han kom ur takten och upphörde till sist alldeles. Lilla änkefrun märkte hur frnåvarande han var och sporde, hur det var fatt. Han såg på henne länge, mycket länge, och frågade till sist sakta, nästan tvekande:

»Säg mig en sak, fru Malm!... tror ni, att en kvinna någonsin glömmer en man, om hon en gång älskat honom verkligt, innerligt?»

Den trettioåriga kvinnan såg honom rakt i ansiktet och svarade: »Nej!... aldrig!»

På tonfallet kunde man höra, att hon talat sant, att hon var säker på sin sak, men så älskade hon ju ännu den man, som i lifstiden svikit henne, slitit hennes tro på honom i stycken och bragt henne till tiggarstafven. Han var borta nu, men hon skulle aldrig komma att älska någon annan — nej, aldrig!

Olle böjde sitt hufvud djupare, när han fick hennes svar: det var hans sista illusion, som ramlade — ett ljuft minne, som förvandlades till ett bittert.

»Si så, herr Vinter, se inte så sorgsen ut på julafton! — Ni har gjort andra glada, hvarför inte då själf vara glad?... hvarför?»

Han svarade icke, men nog visste han orsaken till sitt svårmod — nog visste han, hvarför det kändes, som hade det brustit någonting inom honom, någonting, som aldrig mera kunde bli helt.

Där inne hos Lejas, där han köpt tennsoldaterna åt Fritz och dockan åt Brita, där i folkträngseln hade han sett någon... någon, som han älskat. Han hade stått nära henne, och så hade hon gått förbi honom arm i arm med sin man. Hennes fina vinterkappa, kantad med mård, hade snuddat vid hans blankslitna bonjour. Hon hade sett honom i ansiktet med en likgiltig blick, och så hade hon skrattat åt någon kvickhet, som hennes man yttrat. Hon hade skrattat — h o n, som förstört hela hans lif, och som en gång likväl svärmat med honom, jollrat om ett helt lif tillsammans i någon undangömd vrå. Nu frågade hon mer efter, om spetshalsduken, som fladdrade kring hennes hals, var väl eller illa knuten, än efter honom. Och han, som hade hoppats, som hade trott — ah, bah!

Han kastade upp hufvudet med ett uttryck af trots kring de bleka, hårdt sammanslutna läpparne och gick fram till tebordet, som den lilla änkefrun anordnat så godt sig göra lät med de få medel, som stodo henne till buds.

Det såg i alla fall trefligt ut, och när den rykande tepannan presenterade sig mellan de gammalmodiga, ostindiska kopparne — ja, då såg det lilla bordet med sin bländhvita duk riktigt julinbjudande ut, och Olle slog sig ner på värdinnans maning, att inte låta teet kallna.

»Får jag lof att servera?»

Hon höll upp tepannan öfver hans kopp och såg på honom med sol i ögonen och ett litet vänligt leende. Men Olle hörde inte. Hon måste upprepa sin fråga. Han återvände till verkligheten, rodnade öfver sin oartighet och tackade. Hon hällde i te och bad honom förse sig med socker och grädde — och skorpor sedan!

»Det är Karstens skorpor! — smaka på dem!»

Han lade i socker visst fyra gånger, men glömde grädden. Koppen rörde han inte vid. Han kunde icke glömma den fina, raka profilen och de mörka, strålande ögonen i ljusskenet från gaskuporna inne hos Lejas. Slutligen kände han, att de gamla galna drömmarne återtogo sitt välde öfver honom, att han måste upp till sig för att få hänge sig helt åt dem där uppe i ensligheten. Men först måste han fram med de stackars julklapparne. Han hade varit nära att glömma dem, och likväl hade de ju kostat honom det käraste han ägde, hans mors vigselring, som nöden aldrig hade lyckats draga från hans lillfinger.

Han drog upp paketerna ur fickan och lade dem framför värdinnan.

»Ge det här åt barnen,» sade han med det mildaste tonfall hans basstämma ägde, »ge det här åt barnen! — Det är tennsoldater åt Fritz och en liten docka åt Brita, och så är det några roliga gubbar dessutom. Och tack för all er vänlighet mot Olle Vinter!... tack och god natt!»

Han reste sig, tog sin hatt och gick mot dörren. På tröskeln vände han sig om, viftade ett slag med den gamla felbhatten och sade: »Gud välsigne er!» Och så var han borta.

Men lilla änkefrun skakade på hufvudet och mumlade:

»Stackars, stackars Olle Vinter!»

Och hon hade allt rätt.

DEN I DAGARNE HEMKOMNA SVENSKA CHACO-CORDILLER-EXPEDITIONEN.

Grefve E. v. Rosen. Fil. lic R. Fries Fil. kand. E. Nordenskiöld.

UR DAGSKRÖNIKAN.

ETT GAMMALT STOCKHOLMSPALATS. Vår mot gamla stilfulla byggnadsverk så pietetslösa tid vill med sin omilda hand åter tillintetgöra ett af hufvudstadens åldriga palats — ett af de få, som ännu finnas kvar att demolera.

Det gäller nu det van der Nothska huset vid S:t Paulsgatan, hörnet af Bellmansgatan, som, enligt hvad ryktet förkunnar, är ämnadt att rifvas.

Professor I. G. Clason har emellertid inom stadsfullmäntige väckt motion om husets inköp för Stockholms stads räkning för att detsamma skulle bli bevaradt åt kommande tider.

Palatset uppfördes i midten af 1600-talet af en krigare af holländsk börd, öfversten Thomas van der Noth. Då ätten dog ut 1710, såldes det till holländska sändebudet H. W. Rumpf, som lät försköna det och göra en stor tillbyggnad, i hvilken den holländska reformerta kyrkan inreddes. Efter dennes död beboddes det af ytterligare tvänne holländska sändebud, af hvilka den siste 1757 sålde det till holländska reformerta församlingen, hvarefter det sedermera varit i olika händer och användts till skilda ändamål. För närvarande inrymmer det forna palatset bl. a. en tobaksfabrik, en förberedande skola, möbelmagasin, i källaren en liten ved- och kolhandel m. m.

Trots sitt förfallna skick står palatset ännu — för att begagna professor Clasons ord — »såsom ett af de ståtligaste och konstnärligt värdefullaste exempel i vår stad på en byggnadstyp, som går medelvägen mellan den tidens högadliga palats och det borgerliga patricierhuset, för hvars utveckling under senare hälften af 1600-talet och början af 1700-talet det helt visst varit normgifvande. Att döma af analogier i detaljbildningen i denna byggnad och nuvarande rådhuset, synas dessa båda byggnader härröra från samma mästare, nämligen Jean de la Vallée», fortsätter professor Clason. Samma tanke uttalas för öfrigt af arkitekten Gustaf Lindgren i det stora, på föranstaltande af stadsfullmäktige 1897 utgifna verket om Stockholm. Arkitekten Lindgren finner nämligen i den nu borttagna yttertrappan och ornamentiken å midtpartiet af van der Nothska huset »en återklang af Jean de la Vallées båda förnämsta arbeten, riddarhuset och rådhuset, som torde göra det sannolikt att han haft sin hand med äfven i detta gratiösa och fullödiga arbete».

Förutom bilden af husets yttre, meddela vi ock ett par interiörer från det gamla palatset, nämligen af ett med väggmålningar prydt rum en trappa upp i flygeln samt af audiensrummet för holländske ministern, hvilket senare är försedt med lönndörrar, som öppna sig vid tryckning på en fjäder, hvarvid ett par trappor falla ner. Trapporna synas å bilden.

Det är således ej underligt att folkfantasien sysselsatt sig med det gamla huset och kompletterat dess historia med underbara och hemska sägner, hvadan byggnaden äfven i detta hänseende med allt skäl kan kallas märklig.

*

ETT INDUSTRIELLT JUBILEUM. Det genom sina tillverkningar på pappersindustriens område vida kända Munksjö pappersbruk firade strax före midsommar sitt 40-årsjubileum. Det var nämligen den 20 juni 1862 som Johan Edvard Lundström tillsammans med Lars Hierta anlade ett litet pappersbruk vid Munksjön, i hvilket till en början endast omslagspapper tillverkades. Snart utsträcktes dock tillverkningen äfven till förhydningspapp och takpapp af asfalt.

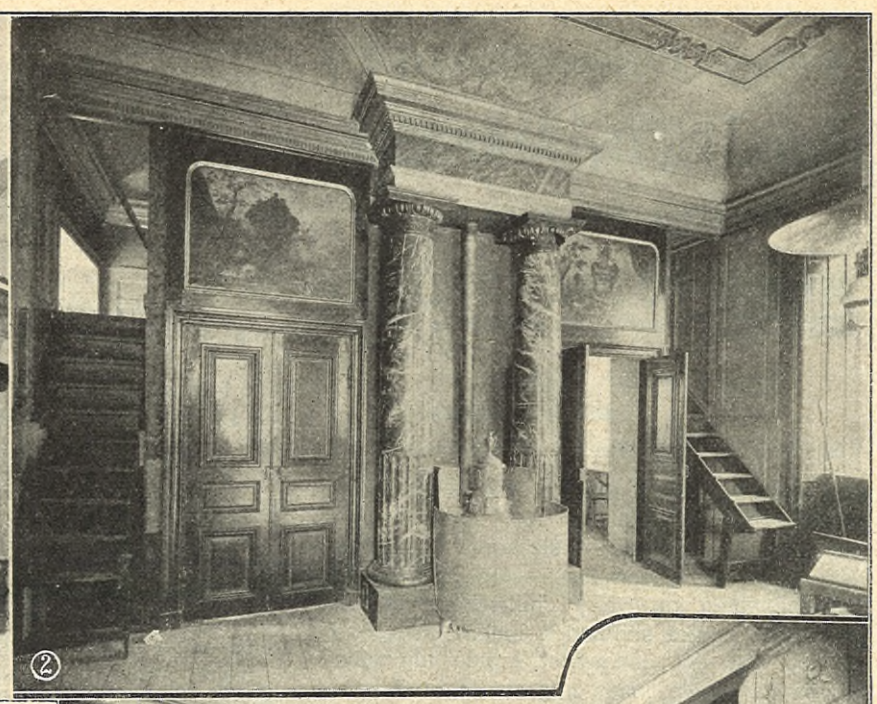

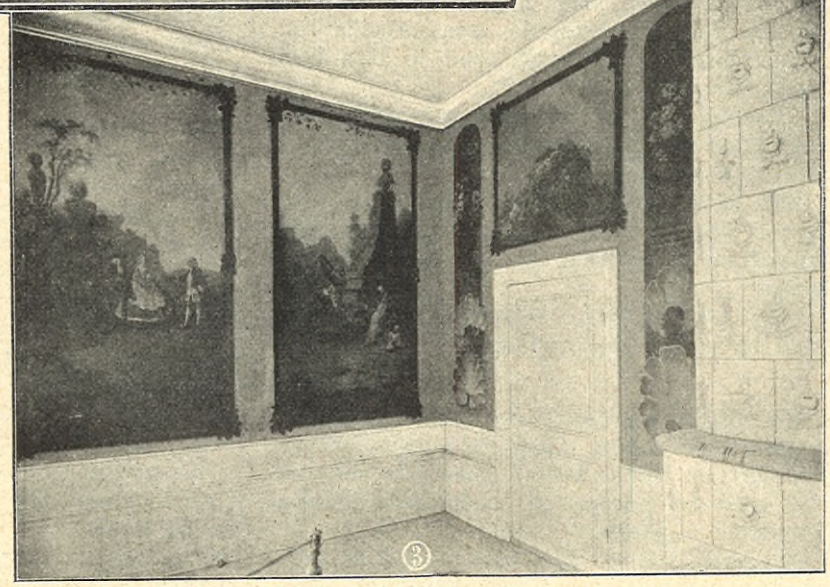

FRÅN VAN DER NOTHSKA HUSET PÅ SÖDER I STOCKHOLM. A. BLOMBERG FOTO.
1. BYGGNADENS YTTRE. 2. HOLLÄNDSKA MINISTERNS AUDIENSRUM.
3. SALONG EN TR. UPP.

År 1869 öfvertogs bruket af O. Ljungqvist, under hvars energiska ledning etablissemanget utvecklades till ett världsindustriföretag.

Genom oupphörliga köp af jordområden och lägenheter utvidgades bruket, så att det i närvarande stund utgör en stor jorddomän, nya fabrikshus, det ena större, solidare och prydligare än det andra, uppfördes, likaså ett furstligt inredt corps de logis och en storartad kontorsbyggnad, de gamla, små maskinerna utbyttes mot stora och moderna, och under tiden blefvo fabrikaten allt mer fullkomnade och vunno allt mer ökad afsättning öfver hela jorden. Ljungqvist köpte bruket med två tomma händer, men lämnade det vid sin död i december 1896 skuldfritt åt sin familj.

Fabriksdriften skötes nu af disponenten Karl Hård af Segerstad.

Jubiléet blef en anslående högtidlighet ej minst därigenom att under detsamma en utdelning af Patriotiska sällskapets medaljer ägde rum till 139 personer bland brukets arbetare.

Vi meddela i dagsnumret en totalvy af bruket samt porträtten af de båda män, hrr J. E. Lundström och O. Ljungqvist, som genom sina arbetsinsatser skapat och utvecklat anläggningen, så att den uppnått sin nuvarande höga ståndpunkt.

*

ETT OVANLIGT KONSTVERK. I Nationalmuseum har under några dagar varit utställd en kopia af den äldsta kända, i Sverige utförda landskapsmålning, och meddela vi för våra konstintresserade läsares räkning en afbildning af densamma i vårt dagsnummer.

Taflan, af ansenliga dimensioner, är på beställning af ägaren till Julita gård i Södermanland, löjtnant Arthur Bäckström, i Amsterdams Rijksmuseum kopierad efter det där befintliga, af den berömde holländske konstnären Allart van Everdingen i början af 1640-talet målade originalet. Målningen utgöres af en utsikt öfver det som tillverkningsorten för Gustaf II Adolfs läderkanoner bekanta, 1627 anlagda, men redan 1663 åter upphörda Julita bruk, som låg på det nuvarande Fågelsta mark. I förgrunden synes, med betydlig frihet i beräkningen af afstånden mellan de olika byggnaderna, Julita och Gimmersta dåvarande, rödmålade och, enligt våra begrepp och för att vara bostäder för högadliga godsägare, skäligen enkla herrgårdshus, och mellan dem ser man Julita gamla, sedan om- och tillbyggda kyrka i sitt ursprungliga skick. Med stor detaljrikedom återges de olika bruksbyggnaderna: masugn, smedja, gjuteriet för järnkanoner (läderkanonernas tid var, då målningen utfördes, redan förbi) och målningen, hvars värde i främsta rummet är rent kulturhistoriskt, lifvas af en mängd figurer, sysselsatta med olika slags bruksarbete, torfupptagning, körslor, rodd o. s. v. — allt åskådliggörande lifvet på ett svenskt bruk för 260 år sedan.

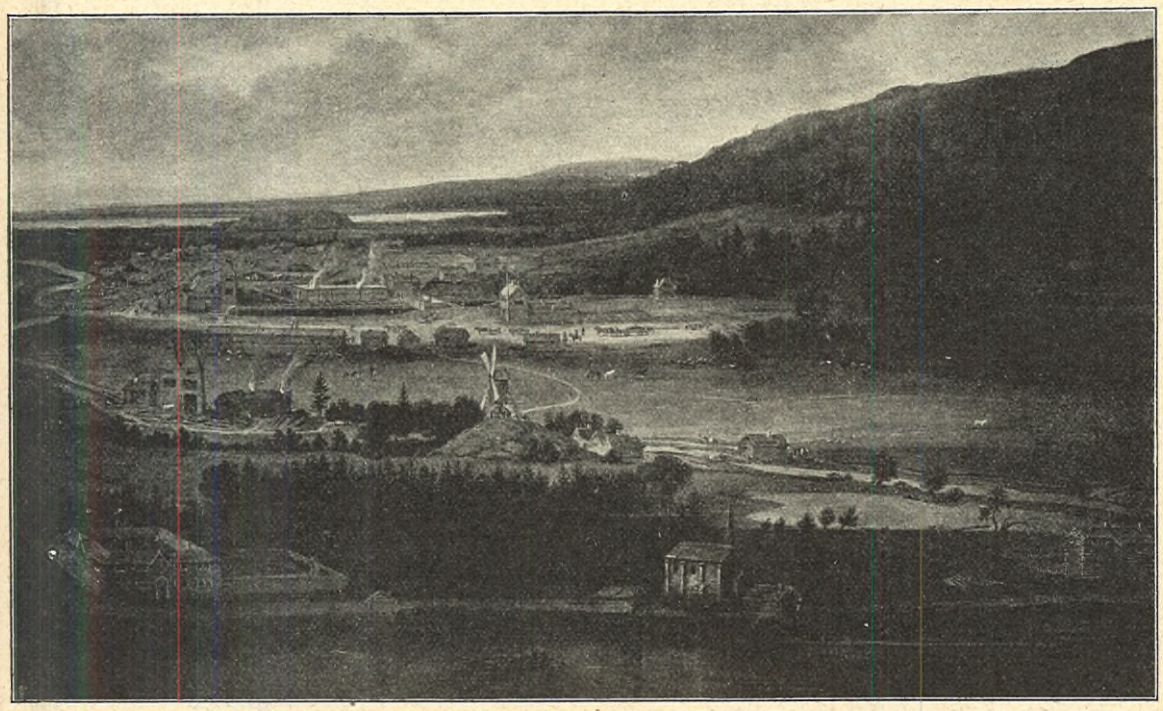

JULITA BRUK FÖR 260 ÅR SEDAN. EFTER EN TAFLA AF ALLART VAN EVERDINGEN.

SVENSKE OMSTREIFERE [1]). FÖR IDUN AF HELENE LASSEN.

SOM BEKJENDT er ikke disse meget yndede [2]) i Norge, hvad vel neppe nogen kan fortänke os i, såsom omstreifere sjelden er yndede, af hvad nation de så end er. Men når jeg her sender Idun's läsere nogen små skisser af svenske omstreifere, så er det naturligvis ikke da for at klage på dem. Thi uagtet jeg bor i en bygd, hvor der färdes mange omstreifere, og visselig de fleste af disse er svenske, så har jeg aldrig oplevet noget kjedeligt [3]) med dem eller personlig modtaget noget ubehageligt indtryk af dem. Tvertimod. De har ved sit höflige väsen og sin höviske ydre opträden ofte rent ud sagt bedåret mig og fåt mig til at anstille sammenligningen mellem en slig slusk og mine kjäre landsmänd i adskillig höiere stilling og stand, sammenligninger, som desvärre ikke

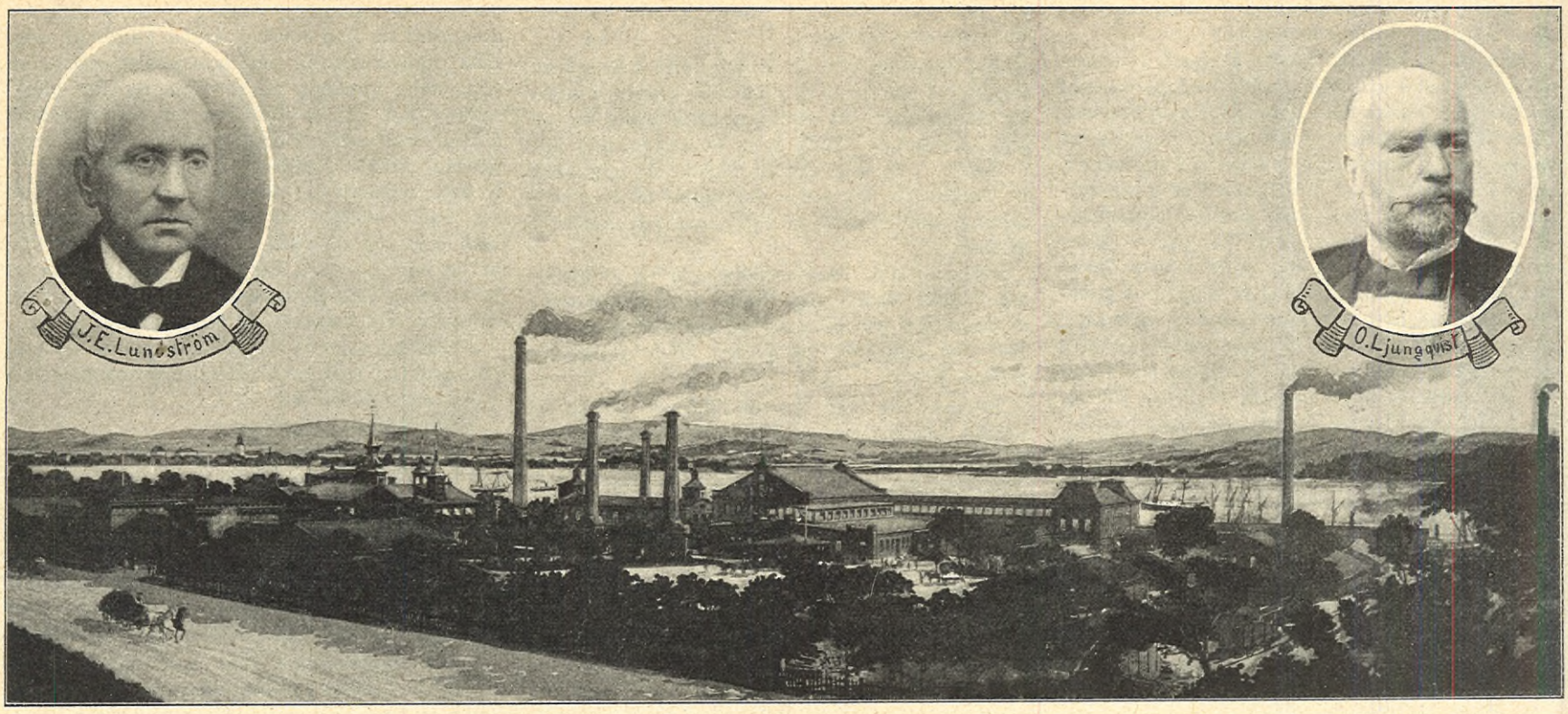

MUNKSJÖ PAPPERSBRUKS 40-ÅRSJUBILEUM. UTSIKT AF BRUKET OCH PORTRÄTTER AF DESS AFLIDNE CHEFER. H. HOLM, JÖNKÖPING, FOTO.

faldt ud til de sidstes fordel. Sålänge vi beväged [4]) os »på ytan», forstås. Skulde vi få istand en »mandjevning» [5]) mellem svenske og norske, som gjaldt [6]) den indre gehalt, så håber jeg, vore norske med äre kunde deltage i kampen.

Men det er ganske märkvärdigt med denne store forskjel [7]) i ydre opträden hos de lavere [8]) klasser i Sverige og Norge. Vi skulde da väre så näre stammefränder og leve under så temmelig lige livsforholde, ialfald udover landsbygderne.

Skulde grunden kunne söges deri, at Sverige har en adel, en hel stor stand, som gjör krav på at behandles höfligere end andre, og som derfor har oplärt den simple mand til et höfligere väsen?

Nå — vi demokratiske norske er ikke meget tilböielige [9]) til at ville udlede noget gode fra det at ha en adelsstand, men kanske den alligevel her har affödt et gode? Og hvis [10]) dette er grunden, så havde jeg när sagt, at den indeholder en slags tröst for mig. Thi, hvis jeg skulde kjöbe den simple mands höflighed med en adelsstand her i landet, så tror jeg nok, at jeg heller foretrak [11]) adskillig mangel [12]) på ydre opträden!

Muligt kunde det vel også väre, at alle de svenske soldater, som i trediveårskrigen og andre krige tilbragte år af sit liv ude i de store kulturlande og der lärte höviske seder, kan ha ladet dette gå i arv fra slägt till slägt?

Men pudsigt [13]) er det att jeg er lige så lidet tillböielig til at ville udlede noget gode af krigerfärd, som af det at ha en adelsstand!

Så det ser ud som om jeg bare kjörer mig fast med mine grunde; og det er vist derfor bedst, at jeg holder op med at söge efter flere sådanne, og bare slutter med at udtale min oprigtige beundring for det nydelige [14]) svenske väsen — heri også indbefattet mine venner omstreiferne, som jeg altså skulde fortälle [15]) om.

Numer 1 var til at begynde med ikke videre imponerende i klädedrägt! men det kan man jo heller ikke vente af en slusk, selv om han aldrig så meget er i besiddelse af den svenske savoir vivre. Men så meget mere faldt den måde, [16]) hvorpå han förte sig mig i öinene.

Han havde vandret over fjeldet fra Gudbrandsdalen og så trät og sliten ud. Ikke destomindre reiste han sig let og belevent da jeg kom ud i kjökkenet, gjorde et buk, som det vilde tat år af vore »indfödtes» liv for at läre, og falböd [17]) yderst höfligt nogen »galvaniserade» tingester til at hänge töi [18]) på, »og som frun kunde vara alldeles säker på inte rostade.»

Såvidt jeg husker, [19]) var det ingen mangel på slige her i huset, men jeg fölte mig straks oplagt til at afkjöbe ham »hele lageret», så oplivet blev jeg ved at träffe en så beleven, middelaldrende herre heroppe! Det var ikke mere end så, jag fölte mig generet over at skulle gi ham de få usle örer de kosted.

Vi havde netop bagt bröd, som lå duftende og indbydende på kjökkenbänken. Med en discret blik bort på disse spör han så, om frun vilde sälge ham et.

Bevars vel, ja! jeg havde när forsikret ham

FRÅN 2:DRA ALLMÄNNA SVENSKA FREDSMÖTET I ÖREBRO 27—28 JUNI.

1. MÖTESFÖRHANDLINGARNA I ADOLFSBERGS BRUNNSSALONG.

2 FRÅN UTFÄRDEN TILL ENGELBREKTSHOLMEN.

A. BARR, ÖREBRO, FOTO.

at hele min möisommelige [20]) dagsbagst [21]) stod till hans fulle disposition!

Men da vi så kom til det hildne [22] a) spörsmål om prisen på mine bröd, imponered han mig nästen allermest. Istedetfor at gjöre som vore infödte sikkert vilde gjort, forsigtig at spörge med näverne dybt puttet [22]) i lommen [23]) og belavet [24]) på at prutte med mig til verdens ende, om min pris skulde förekomme dem ublu: [25]) »Å mye tar du for 'så!» * (Hvor meget tar du for disse), gjör min svenske ven sit eleganta buk, som får mig til at glemme hans stilling og stand som omstreifer, räkker hånden med de nys erhvervede [26]) pengestykke i höfligt bort til mig og ber »frun ta sig betalt», uden engang at *nævne* prisen. Helt befippet [27]) over en så gentlemanlike opförsel af en landstryger griber jeg forfjamset [28]) en tiöre, uden at ha mod til at by ham brödet gratis, hvad der naturligvis havde väret min mening!

Meget oplivet over at ha väret i så »godt selskab», kommer jeg så ind igjen og holder et storartet foredrag om de svenskes medfödte verdens-mandsmanerer, vistnok en fölge af adelens, trediveårskrigens, o. s. v. — formodentlig noget af det samma, som »Iduns» läsere har fåt til indledning idag!

Numer 2 gik omkring og fortinned kobberkjedler, istandsatte paraplyer, lamper og lignende. Han havde også de obligate landstrygerfiller, [29]) men var ung, blond og slank [30]) mens min middelaldrende herre »så ud til at» ha en smule anläg for embonpoint. Min nye svenske ven var forresten helt igjennem i en anden genre, sån lidt i fin-de-siècle-stilen: blaseret, ligeglad, lidt nonchalante i sit väsen, men altid passende på ikke at gå over stregen for, hvad der passer sig for en mand med kultur og verdensmandsviden.

Nu pleier jeg sjelden la sådanne omvankende håndverkere få noget arbeide, da jeg har opdaget, at de som oftest farer med fusk og gjör dåligt arbeide. Men — naturligtvis, fin-de-siècle-svensken får mig til at finde frem en gammel kobberpande med yderst tvilsomme rester af fortenning.

Let og scenevant arrangerer han sig oppe i bryggerhuset. Det blaserede svinder lidt efter lidt og gir plads for en flöitende [31]) og munter »farende svend».

Jeg ser interesseret til, gjör mine studier, mens jeg lär mig konversere, let og legende som i de franske saloner, förekommer det mig nästen, i forhold til vor vante bygdekonversation. Er selv naturligtvis aimable og åndrig vertinde à la — ja, hvilket forbillede skal jeg velge at sammenligne mig med ved denne anledning? Madame de Staël? Eller? Nå ja, det kommer igrunden ikke sagen ved, uden forsåvidt, att det var vor svenske omstreifer, som fik disse slumrende konversationsevner hos mig til pludselig at bryde frem!

Imidlertid blir min kobberpande blankere og blankere. Vi beundrer den i fällesskab, [32]) bruger smukke [33]) billeder om den ästhetiske gläde en blank kobberkjedel forvolder os, foruden den trygge materielle gläde ved at väre befriet for kobberforgiftningens rädsel.

I afskedens bevägede stund spör min svenske ven mig — sån let henkastet — om frun skulde ha et par gamle underbenklär efter pastoren?

Gid, [34]) så flau [35]) jeg blev! Som vore »Backfischer» siger. Et sligt spörsmål midt oppe i vor åndrige konversation! Men jeg måste indrömme [36]) at han havde klaret også denne overgang på en glimrende [37]) måde, forsvinder skyndsamt for att at undersöge sagen — för all del, en fin-de-siècle mand kunde da ikke undväre dette plag!

Jeg er bange [38]) for at jeg fölte mig stärkt fristet, til at ta et par af min mands nyeste og endda gjöre en höflig undskyldning for, at jeg ikke kunde skaffe ham et halvt dusin sån i farten. Istedet derfor nöied jeg mig med at finde tre temmelig forkomne af en äldre årgang, idet jeg omhyggelig [39]) sögte at skjule [40]) fillerne.

»För all del, han behöfde icke så många!» *En* hadde varit nog. Men frun indså nok, at man sån på reise kunde komme i forlegenhed for ombytte, vanskeligt at få vasket [41]) i rette tid, o. s. v.?

Bevars vel, jeg forstod alt til punkt og prikke; på reiser leved man altid sån lidt à la zigöiner, og jeg vilde väre henrykt, om jeg denne gang havde kunnet hjälpe ham ud af forlegenheden — — — pludselig blir vi afbrudt i vore gjensidige forsikringer og forklaringer ved en voldsom dur. [42])

Kjökkenpiben bränder med flammer og gnister höit over taget!

Ude blåser en lystig vårvind, så dette kunde bli mindre hyggeligt.

Men svensken får nu anledning til at vise sig fra en ny side. Han opträder som routineret brandmand, får fat i en stege med en her uanet fart og snarrådighed, og er i det hele fuldständig situationens herre.

Ude på gården er netop konfirmantgutterne forsamlet. Af disse organiserer han nu et redningscorps, som kommanderet af anföreren, klätrer rundt på taget i strumpelästen. Hvad de egentlig udretted deroppe, »brandmanden» og hans corps, ved jeg den dag i dag ikke, for branden gik vistnok sin egen gang og slutted ikke för piben var renset for sod. Men det hele tog sig virkelig flot og storartet ud, gav indtrykket af et »brandväsen» og beroligede [43]) gemytterne. [44])

Bagefter, da alt var vel over, critiserede brandanföreren flere ting ved vore pibers konstruktion, manglen på tilsträkkelige stiger, bötter og slanger. Vi hörte beskjämmede [45]) og forlegne til — desvärre det stod meget ilde til med vort »brandväsen», noget, som vi da sögte at få over på »norsk bygdestel» i det hele. Og med et lidt overlegent, men også overbärende [46]) smil som det sömmed [47]) sig en mand ude fra de store europäiske kulturforholde, gjorde han sin afskedskompliment og forsvandt med de tre fillede noksagter [48]) i en pakke under armen.

Nogen dage efter bruger jeg min fortennede kobberpande. Men — ja, jeg tror ikke, at mine svenske läsere blir mere bedrövede og skamfulde på sin landsmands vegne end jeg blev ved at se, at — hele fortinningen forsvandt med det samme! Det er jo forresten ikke så greit »sån på reise»; man kan så let komme til at mangle en eller anden liden ingredients!

Den tredie af de svenske omstreifere, jeg vil fortälle om, udmärked sig egentlig ikke ved belevenhed. Men jeg tviler ikke på, at han — om slutningen af denna historie om ham er rigtig — kunde ha stillet sine forgjängere [49]) aldeles i skyggen.

Vi var netop blit opskrämt ved et uhyggeligt mord på et skydsskifte [50]) lige i vor närhed. En omvandrende fähandler var pludselig under opholdet der blit sindsforvirret og havde uden spor af grund dräbt sin kamerat. Noget lignende var aldrig för händt i vor fredelige bygd, så vi var i höi grad opskrämte og mistänkte hvereneste omstreifer for at *kunne* bli gal og udföre et mord.

Just i disse dage kommer en svensk omstreifer ind i kjökkenet på prästegården. Også denne var fillet og slusket at se på, men i den grad at han straks virked uägte på mig. Han ligned nemlig en kostumeret slusk, en slig, som opträder på scenen og for effektens skyld er *så* fillet, at en virkelig slusk aldrig skulle ville nedlade sig til en slig overdreven grad af filler. Hans frakkeärmer [51]) f. eks. var bare en bundt af traser, som hang ret ned. Dertil var hans väsen uhyggeligt. Han sad og så ned, sa intet men skuled [52]) af og bort på os. Jeg kunde ikke andet end föle [53] mig ilde til mode — end om han havde en kniv, vel forvaret under fillerne!

Pludselig siger han, uden at se op og med en monoton stimme: »Fleskebiter og potatis.»

»Hvad?» siger jeg.

»Fleskebiter og potatis.»

Nu syntes jeg, det var så uligt en svenske at be om mad på denne ubehövlede måde, bare at nävne sine yndlingsretter op, at jeg fik min mistanke om, at der måtte väre noget i veien med manden, end yderligere forstärket. För at höre om han ikke havde åndsevner [54]) nok til at udvikle themaet »fleskbiter og potatis» lidt mere, spurgte jeg: »Ja, men hvad de?»

»Det skulde väre godt at få lidt.»

»Å ja. Men jeg har desvärre ikke fleskebiter og potatis i dag. Risengrynsgröd har vi netop kogt, vil de ha en tallerken af den?»

Han skuled op og mumled noget, som jeg tog for et »ja tak.»

Jeg öste gröden op og satte den foran ham på bordet. I det jeg vender mig, ser jeg et nästen umärkelig smil fare over hans ansigt. Jeg fölte mig ubehagelig berört og blev mere og mere vis på, at enten var det en forklädt sköier, [55]) eller han var ikke rigtig klog.

Han sätter sig til at spise, tar nogen skeer, reiser sig så plödselig leende, styrter ud af kjökkendören, render storleende, ja tvekroget [56]) af latter over gården, forbi fjöset, [57]) hvor budeien [58]) af forskräkkelse over dette usædvanlige syn som en raket farer ud af en liden bagdör i fjöset og hopper bent [59]) ud i gjödselhaugen, mens gårdsgutten, som stod ude, da svensken for ud, först blev stående mållös af forbauselse og så får et latteranfald [60]) lige så voldsomt som vor besynderlige gjästs. Lidt efter lidt smittes vi alle af latteren og står leende og fölger med öinene svensken, som i sträkt gallop render bort over veien og ned på nabogården [61]).

Det *var* en, som gik om for moro skyld, eller han var splittergal, blev vi enige om.

Siden hörte vi historier om ham fra alle gårdene. Han var ikke den han gav sig ud for. Under fillerne havde han fint undertöi; hans händer var påfaldende hvide og soignerede.

»Og huden på halsen,» sa en kone til mig, »aldrig skulde du set slig hud på en slusk!»

Da vi så nogen tid efter hörte, at der i aviserne skulde ståt en historie om en svensk löitnant, som havde indgåt et väddemål [62]) med sine venner om at han skulde gå som gesell gjennem hele Norges land, trodde man her fuldt og fast, at dette var löitnanten.

Og om det nu virkelig var så, beklager jeg meget at jeg den eneste gang, jeg har havt den äre at bevärte [63]) en svensk officer, skulde komme til at gi ham bare risengrynsgröd, tilogmed serveret på kjökkenbordet. Og jeg vil altid anke [64]) på at jeg ikke kunde skaffe ham hans yndlingsretter, [65]) fleskebiter og potatis!

* I fjeldbygderne siger man endnu »du» til alle.

[1]) Då den äfven här i Sverige högt uppskattade författarinnan fru Helene Lassen haft vänligheten sända oss ofvanstående intressanta uppsats, ha vi beslutit meddela den på *originalspråket*, därmed tillmötesgående en från många håll uttalad önskan, att Idun då och då ville publicera en skildring på broderlandets tungomål, till främjande af en praktisk skandinavism och ökad förståelse af dess litteratur.

Verksammaste och mest styrkande näringsmedel för vuxna och barn. Med glänsande resultat förordadt af Läkare-auktoriteter. Stärker närverna och förhöjer kroppsbyggnadens alla delar.

SANATOGEN

Prospekt sändas gratis och franco genom Generalagenturen Josephson & Reteike, Göteborg.
Erhålles å alla apotek och kemikalieaffärer
Tillverkare: Bauer & C:o, Berlin S. O.

Med de ordförklaringar, hvarmed vi försett fru Lassens manuskript, tro vi ock, att det icke skall erbjuda några nämnvärda svårigheter äfven för de vid läsning af norska mera ovana. Och börja vi då med att tolka själfva titelordet »omstreifere», som på svenska betyder detsamma som vårt »luffare», [2]) omtyckte, [3]) ledsamt, tråkigt, [4]) rörde, [5]) täfling, [6]) gällde, [7]) skillnad, [8]) lägre, [9]) böjda för, hågade [10]) om, [11]) föredrog, [12]) brist, [13]) lustigt, [14]) behagliga, [15]) berätta, [16]) sätt, [17]) utbjöd, [18]) kläder, [19]) minns, [20]) mödosamma. [21]) bakning, [22] a) ömtåliga, [22]) stoppade, [23]) fickan, [24]) beredd, [25]) oblyg, [26]) förvärfvade, [27]) förbluffad, [28]) i häpenheten, [29]) trasor, [30]) smärt, [31]) hvisslande, [32]) gemensamt, [33]) vackra, [34]) utrop: kors, ack, oj, o. s. v. [35]) flat, [36]) medgifva, [37]) lysande, [38]) rädd, [39]) noggrannt, [40]) dölja, [41]) tvättadt, [42]) dån, [43]) lugnade, [44]) sinnena, [45]) skamsna, [46]) öfverseende, [47]) anstod, [48]) »onämnbara», [49]) föregångare, [50]) gästgifvaregård, [51]) rockärmar, [52]) sneglade, [53]) kände, [54]) själsgåfvor, [55]) skojare, [56]) dubbelböjd, [57]) ladugården, [58]) ladugårdspigan, [59]) rakt, [60]) skrattanfall, [61]) granngården, [62]) vad, [63]) servera, [64]) gräma mig, [65]) älsklingsrätter.

KAMRATER.

TILL MIN HUSTRU.

NU RÄCK, KAMRAT, mig varm din hand,
så dra vi lasset samman
väl ända upp till brantens rand.
Vår färd skall gå med gamman.

Om tungt det blir på stenig stråt,
om skurar falla strida,
stor sak! om blott vi följas åt
invid hvarandras sida.

Stor sak! vår kärlek varm och ren
är styrkedryck på färden,
den rödjer mark och bryter sten
i tunga arbetsgärden.

Och blir du trött på brännhet stig
på hedar tiomila,
då tar jag dubbla tag för dig,
om du vill foten hvila.

Och svikta mod och kraft hos mig
och blir jag trött att strida,
jag hämtar mod igen hos dig
ur dina ögon blida.

Så räck mig trygg, kamrat, din hand,
så dra' vi lasset samman
väl ända upp till brantens rand.
Vår färd skall gå med gamman.

GÖSTA YDSTRÖM.

MOSÉ ISRAEL. SKISS FÖR IDUN AF MARIA JOUVIN.

FORTS. FR. FÖREG. N:R.

MEN DE DJUPSVARTA ögonen med den ömma blicken sågo förbi virrvarret utanför rutorna — hvilket för stunden förlorat all sin betydelse af tung verklighet — och in i det gråblånande dunklet, som sänkte sig mellan de gamla almarne i gatans aflägsnaste perspektiv, och hvarur ett stilla regn redan börjat falla, inväfvande i sitt fina töcken en nyss tänd gaslykta, som i dyster och håglös inåtvändhet blinkade fram mellan de här och där redan gulnande träden. Och i den exaltation, i hvilken den lille juden nu befann sig, svallade hans hjärta öfver under det starka behofvet att fritt få utgjuta sig, och hans låga — nästan alltid halft hviskande stämma, som endast rörde sig i mellanregistret och endast med halftoner, fick under denna exaltation, som forna minnen framkallade, något af ett snyftande barns öfvergifvenhet uti sig — den frös och skalf — språket flöt fram på det tyska modersmålet, inflickadt nu och då af ett svenskt ord, när han kanske påminde sig det främmande landet och min närvaro, och de alltid oroliga händerna rörde sig nu än oroligare, liksom för att understryka hvarje ord, ge eldens hastighet och flygande glöd åt hvarje passionerad sats.

*

»Ach — ers högvälborenhet, jag är född i det olyckligaste land som Abrahams Gud någonsin låtit sin sol uppgå öfver — i det arma Litaven — i det land, där den ryska terrorismen härskat tyngre och obotligare än någon annanstädes i det stora ryska tsardömet, — i detta land, där vi judar också varit hårdare förföljda än i något annat land. — Matade med minnen från den tid då allt skimrade, växte jag och min syster upp i vår fars hus i Vilna, där vi alltid så vidt det varit oss möjligt sökt lefva på fädernas vis — vi höllo lagen, vi fastade, vi offrade påskalammet åt härskarornas Herre, hvars hand ändock skulle hvila så tungt öfver oss fattiga, brännmärkta judar; och vi sökte äfven älska detta olyckliga land, som fädernas Gud gifvit oss att bo uti, och vi sökte med landets söner lära oss hata inkräktarne och våldsmännen; min syster — till olycka för oss alla — lyckades häruti ända till fullkomlighet. Med mig var det däremot annorlunda, mina känslor i detta afseende blefvo blott reflexrörelser — och mina tankar dröjde hellre vid cedrarne på Libanon, grafvarne i Josaphats dal och i längtan att någon gång komma i tillfälle att få gråta vid Salomons mur, än de hade lust att syssla med konspirationer och sammansvärjningar. Det var hårda och svåra tider under hvilka jag och min syster växte upp, tider under hvilka det fordrades af hvarje och enhvar att vara endera *för* eller *emot* — tider under hvilka man till och med borde frukta skuggan af sina egna tankar. Men som jag nyss sade eder, nådig herre, jag höll mig helst aflägsen från allt detta, visserligen kände jag sympati med det arma kufvade landet, men jag kände ej något begär att uppoffra mig för det, ingen lust att deltaga i de politiska agitationer, som med sin fruktansvärda eld brände alla sinnen. Under sina många resor i främmande länder hade vår far förvärfvat ett sällsynt och dyrbart bibliotek, och i den mörka kammare, där han förvarade det af de förnäma, polska herrarne så mycket åtrådda purpurklädet, gömde han äfven sina dyrbaraste böcker, utsökta judiska och arabiska handskrifter. När han såg min oeftergifliga håg efter böcker och läsning, fick jag redan vid helt unga år inträde i detta min fars sanktuarium, och han lärde själf mig stafva ur de gamla urkunderna, men, då hvarken han eller rabbinen i vår synagoga längre hade något att lära mig, skickades jag till universitetet i Varzava; jag var då aderton år. — Liksom man vid denna tid med förkärlek idkade de exakta vetenskaperna vid de ryska universiteten, så var det äfven här, man studerade dem äfven i Polen med brinnande håg, särskildt kemi och fysik. Jag fann dock ingen lust i den allmänna vetenskapliga hänförelsen i denna riktning, som min humanistiska uppfostran lämnade fullkomligt kall och oberörd, och öfverlycklig att nu så mycket jag ville kunna få öfverlämna mig åt mitt älsklingsstudium, hängaf jag mig, blind och döf för allt annat, åt studiet af de semitiska språken. Att jag, juden, ej sågs med välvilja vid universitetet var naturligt, liksom det var naturligt, att man tålde mig blott med förakt, men det var så mycket annat, som vid denna tid upprörde sinnena, — som skalf och sjöd i luften, — att det att vara jude nära på blef en sak i sekunda — utan betydelse. Denna — trots all yttre oro — den lyckligaste tiden i mitt lif skulle dock snart få ett slut. Huru stor drömmare jag än var, och huru uteslutande jag än hängaf mig åt mitt eget, jag kunde dock ej undgå att lägga märke till den revolutionära högsjö, hvars böljor började svalla allt högre och högre öfver hela landet. Var det oförlåtligt att vara född hebré, så var det ett brott, ett nidingsdåd, att ej sälla sig till deras led, som blott brunno efter att få offra sitt lif i kampen för frigörelsen.

Ach — ers högvälborenhet, äfven jag blödde för det sargade, intill döden förorättade polska folket, men jag kunde ej göra deras sak till en lifssak för mig, jag var klen och svag, till karaktären var jag rädd och blyg — hvad skulle väl en fattig jude också kunnat uträtta — rädslan var i mitt blod, och när jag såg, hvad man fordrade af mig — när en kväll tvänne polska studenter infunnit sig i min bostad med en packe revolutionära flygskrifter och tidningar, som jag under förklädnad skulle försöka insmussla i de polsk-ryska gränsprovinserna — flydde jag redan samma natt och återvände till Vilna. Rädd och upprörd ankom jag till min fars hus, där jag blott

Förnämsta tvättmedel

äro och förblifva dock vid finare tvätt

HYLINS
Ekonomi-Tvål

och vid gröfre tvätt (byk)

HYLINS
Prima Tvätt-Tvål

än mer skulle oroas och mina nerver uppskakas genom den fullständiga förändring, som försiggått med min syster under min frånvaro. — Nådigaste herre, om ni visste, hvad hon *varit*, hvad *hon var*, och hvad *jag var*, ty allt det som var hon, det borde ha blifvit jag, allt det som var jag, det borde ha blifvit hon. Inte det yttre, nej — nej, det inre — det inre, ty inom denna bräckliga, svaga kropp rörde sig en mans starka själ, skarpa förstånd och okufliga mod. — När jag på denna ödesdigra afton efter långa dagars och nätters mattande flykt steg in i min fars hus — när jag halfdöd af trötthet raglade in i den långa, låga sal, där vi förr brukat samlas alla aftnar för att höra vår far berätta den gamla — men aldrig för mycket hörda berättelsen om det ljusstrålande Jerusalems dag, som föregick den långa, långa natten, på hvilken ingen ände synes — när jag inträdde i detta rum, där jag väntade att finna dem båda, som lifvet gaf mig kärast, och mötte endast henne ensam — mötte den genomträngande blicken från de kära, blåa ögonen, hvilkas glans brände tvärs igenom mitt hjärta, då förstod jag, att jag mistat henne för alltid, förstod att hon blifvit underrättad om min nesliga flykt och kände min feghet och förstod, att hon väntade mig här i detta ögonblick för att med ögon, klarare än serafernas, säga mig, hvilken stackare jag var, förstod, att hon var förlorad för sitt hem och sitt folk — och förstod också, att de blodröda vågor, hvilkas sorl redan hördes närma sig i fjärran, skulle dränka oss alla — att moabiternas svärd ännu en gång skulle sköfla Israel. —

Efter åtta månaders skilsmässa hade vi intet att säga hvarandra — icke en hälsning att byta. Förskrämd och med tårarna störtande ur mina ögon uppsökte jag vår far för att få den förklaring, som ju dock ej behöfde gifvas. Jag fick veta, att hon tillhörde de ifrigaste propagandisterna, att hon öfvergifvit fädernehemmet och arbetade på en fabrik för tillverkning af artificiella blommor, att hon mottog intet understöd, ingen hjälp. En gång i hvarje vecka syntes hon i vårt hem för att efterhöra vår fars hälsa — den olyckliga — dock kom hon aldrig in, utan stannade i det lilla huset i trädgården, som vår mor före sin död låtit inreda efter mönster af den boning våra fäder en gång i gamla tider ägt i Damaskus — ett hus med mattor på taket. Dit kom hon en gång i hvarje vecka, och här hvilade hon ut för ett par timmar under den glänsande, blåa himmeln, fjärran från fattigkvarterets osunda ångor och fabrikens instängda, kvafva luft, hvilade — vaggad af det sakta plasket från Velias dämpade vågor, hvilka slogo mot vår trädgårdsmur och susade genom de blommande pilhängena, som doppade i vattnet, här hvilade hon på de på trädgårdshusets tak utbredda mattorna och lyssnade till vår far, som bad sin Kol Nidre invid hennes hufvud. Och hon kom blott för att höra detta — inga böner — inga hotelser — ingen öfvertalning kunde förmå henne att stanna och öfverge det lif, åt hvilket hon ägnade sig med hela glöden af sin brinnande själ. Vecka efter vecka sågo vi henne komma, vecka efter vecka bad min far vid hennes hufvud, men vågade aldrig häjda henne — vågade aldrig bedja henne stanna. Gång efter gång blef hon allt genomskinligare — hennes hosta allt torrare och mera genomträngande, ty ovan vid det umbärande lif hon valt, utvecklade sig genom öfveransträngande arbete och dålig kost snabbt det bröstlidande hon ärft efter sin mor, men gång efter gång var hennes uttryck lyckligare och frimodigare — hennes ansikte allt mera förandligadt. För hvarje gång hon väntades, bar min far själf till det lilla trädgårdshuset de läckraste rätter och de mest styrkande viner och uppdukade dem mellan doftande blommor på husets tak, men hon lämnade det alltsammans orördt. — Min fars hjärta blödde och mitt bäfvade.

(Forts.)

Ovalin,
Nytt, patenteradt äggkonserveringsmedel.
Föreståndarinnan för Fackskolan för huslig ekonomi i Upsala, fröken Ida Norrby, intygar den 31 januari 1902, att af ägg, som i början af oktober 1901 konserverats med Ovalin, hvitan godt kunnat slås upp till skum samt att äggen för öfrigt i likhet med färska ägg kunde användas såväl till förvaring som stekning och löskokning (förvaringstid 4 månader).
Lektorn vid Ultuna Landtbruksinstitut Hr E. Peterson, intygar, att ägg som konserverats med Ovalin och förvarats 1 år och 3 dagar vid prof visat sig lika med färska ägg såväl till smak, lukt och utseende, samt att efter kokningen intet spår af det använda konserveringsmedlet kunde upptäckas.
Aktiebolaget OVALIN, Upsala.
Partiförsäljning genom Henrik Gahns Aseptin Amykos Aktiebolag, Upsala & Stockholm.

KÖKSALMANACK

Redigerad af

FACKSKOLAN FÖR HUSLIG EKONOMI I UPSALA.

(Föreståndarinna: fröken Ida Norrby.)

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 6—12 JULI 1902.

Söndag: Soppa på färska gurkor; croustader med sparrisstufning; timbal på kalf med ärter; valnötstårta med grädde.

Måndag: Laxpudding med skiradt smör; saftsoppa.

Tisdag: Kalfkotletter med potatis och sallad; turkisk vinsoppa.

Onsdag: Jenny-Linds-soppa med rostadt bröd; blå portens abborrar med potatis.

Torsdag: Plommonspäckad svincarré med potatis och äppelmos; smultron och mjölk.

Fredag: Kokt, salt kött med potatispuré; kornsoppa med katrinplommon.

Lördag: Oxhjärpar med potatis o. ärter; krusbärssoppa.

RECEPT:

Soppa på färska gurkor (f. 6 pers.). 3 vackra, färska gurkor, 1 lit. vatten, 2 msk. smör, 1 tsk. socker, 1 msk. stark köttsky eller köttextrakt, 1 och 1 half lit. buljong, salt, hvitpeppar, 1 half msk. bordssmör.

Beredning: Gurkorna skalas, skäras i bitar och kärnorna borttagas väl. Vattnet kokas upp, gurkorna läggas i och få koka mjuka, hvarefter de läggas upp att väl afrinna. Smöret fräses i en kastrull, gurkorna nedläggas häri tillika med sockret och brynas, tills de fått en vacker ljusbrun färg, då köttskyn tillsättes. Massan får koka några min., passeras därefter genom hårsikt och hälles tillbaka i kastrullen. Buljongen tillsättes, soppan får ett godt uppkok samt afsmakas. Sist iröres det kalla smöret, hvarefter soppan serveras.

Valnötstårta 6 ägg, 200 gr. socker, 250 gr. valnötter, 70 gr. potatismjöl.

Till garnering: 4 dcl. tjock grädde.

Beredning: Äggulor och hvitor skiljas. Gulorna röras raskt tillsammans med sockret 1 half tim. Under tiden tillsättes två gånger 1 msk. vatten. 125 gr. af valnötterna drifvas genom mandelkvarn och tillsättas jämte potatismjölet. Sist nedskäras de till hårdt skum slagna ägghvitorna. Smeten slås i smord och brödbeströdd gjutpanna och gräddas i ordinär ugnsvärme. Då kakan är kall, delas den i tvänne bottnar. Grädden vispas till hårdt skum. Tårtan fylles med ungefär hälften af grädden samt 50 gr. af valnötterna, fint hackade. Den garneras med resten af grädden och valnötterna.

Göteborgs Popular Wafers.
Ny utsökt Waferskex.
(2)

Laxpudding (f. 6 pers.). 2 kkpr. arakunarisgryn, vatten, 2 lit. skummad mjölk, 3 ägg, hvitpeppar, salt, socker, 1 fjärdedels kgr. salt lax, 1 msk. smör till formen, 1 o. 1 halft hg.. smör att skira.

Beredning: Risgrynen sköljas i hett vatten. Mjölken kokas upp, risgrynen iläggas och få koka till en lös gröt, som upphälles att svalna. Äggen söndervispas och tillsättas jämte kryddorna i gröten. Sist nedröres den urvattnade och i små tärningar skurna laxen. Massan hälles i smord och brödbeströdd form och gräddas i ugn, tills puddingen höjt sig och fått vacker gulbrun färg. Serveras med skiradt smör.

Jenny-Linds-soppa (för 6 pers.). 3 msk. hvita sagogryn, 2 lit. blandad kalf och oxbuljong, salt, socker, 2 dcl. grädde, 1 äggula.

Beredning: Grynen sköljas i kallt vatten, läggas i den kokande buljongen och få koka tills de äro klara. Soppan afsmakas. Äggulan vispas upp med grädden i soppskålen och soppan slås till under stark vispning.

Oxjärpar (f. 6 pers.). 5 hg. benfritt oxkött, 2 hg. späck, 1 ägg, salt, hvitpeppar, 2 msk. potatismjöl, 3—4 dcl. tunn grädde.

Till panering: 1 ägg, 1 kkp. stötta skorpor.

Till stekning: 3 msk. smör.

Beredning: Köttet och 1 hg. af späcket skäres i tärningar och drifves 3 gånger genom köttkvarn. Det uppvispade ägget, kryddorna, potatismjölet och grädden tillsättes, och färsen arbetas, tills den är smidig och sammanhängande. Af färsen formas små kotletter i form af järpbröst, hvilka späckas med resten af späcket, skuret i fina strimlor. Järparna paneras och stekas därefter i smöret. De serveras m. ärter eller andra grönsaker.

Krusbärssoppa (f. 6 pers.). 1 lit. färska eller 1 half lit. konserverade krusbär, 2 lit. vatten, 1 o. 1 half msk. potatismjöl.

Beredning: Krusbären påsättas i kallt vatten tillika med sockret och få koka, tills bären äro mjuka, hvarefter de passeras. Soppan afredes med potatismjölet, utrördt i litet kallt vatten och får ett godt uppkok. Serveras med grädde och skorpor.

A. B. FREJA-MAGASINET
Specialaffär för Damartiklar
STOCKHOLM
FÖRSÄLJNINGSLOKALER:
18 HUMLEGÅRDSGATAN 18
29 DROTTNINGGATAN 29
KONTOR OCH LAGER:
18 HUMLEGÅRDSGATAN 18

LÄKARERÅD

ENHVAR af Iduns läsarinnor äger att å denna afdelning erhålla fria läkarråd. Förfrågningar insändas till redaktionen med påskrift: »Till Iduns läkare».

ELIN. 1) Se svar till Götha i n:r 14. 2) Menstruationsrubbningarna bero troligen på er blodbrist och ej tvärt om. 3) Enligt vår mening ej skadligt.

TACKSAM. Se svar till Z—A. i n:r 1.

YOUNG LADY. Se svar till Besvärad i n:r 5.

26 ÅR. 1) En struken tesked bicarbonat lindrar tillfälligt. Se i öfrigt svar till Landsflicka 3) här nedan. 2) Massage. 3) Hvilket »njurlidande»? — det ges ju flere dylika.

29-ÅRIG PRENUMERANT. 1) Kan inträffa, men ej just vanligt. 2) Nej. 3) Ja, i synnerhet den elektriska behandlingen, men dock föga märkbart. 4) Nej, icke afsevärdt. 5) Röntgenbestrålning. 6) Om det är mycket, tar den sist nämnda kortare tid i anspråk. 7) I så fall äfven densamma.

DAGGEN. Se svar till Tacksam i n:r 7. — Det nämnda medlet hjälper blott tillfälligt som alla andra dylika.

MYCKET TACKSAM. Se svar till Ckr i n:r 6.

ELISABETH. Frågan oafgjord, men enligt vår mening ej synnerligt stor risk, i all synnerhet, om båda vederbörande äro friska.

BLIFVANDE FRU. Se svar till I. D. 2) i n:r 5.

FÄSTMÖ. 1—3) 10 liter salt; 32—33 gr. varma; 10—15 minuter; hvarannan dag. 4) Följ i öfrigt föreskrifterna för Götha i n:r 14.

LANDBOFLICKA. 1) och 2). Beror nog på kronisk magkatarr. 3) Långvarig dietisk behandling anordnad efter närmare undersökning (helst äfven af magsaften) af läkare. 4) Nej, icke skadligt.

AINA. Försök den behandling, som föreskrifvits för 30-årig fru i n:r 10. Några inre orsaker äro naturligtvis i detta fall icke för handen.

ANGELINA. I så fall måste ni in-

Köp Schweizer-Siden!

Begär mönster af våra nyheter i svart, hvitt och kulört från **90** öre till **13** kronor pr meter.

Specialitet: **Sidentyger för sällskaps-, brud-, bal- och promenadtoaletter** och till **blusar, foder** etc.

Vi sälja i Sverige **direkt till privata** och sända de utvalda sidentygerna **tullfritt** och **franko** till bostaden.

Schweizer & C:o, Luzern (Schweiz)
— Siden-Export. —

Lektyr.

Ett antal äldre årgångar realiseras till betydligt nedsatta priser och erbjuda för dem, som förut ej äga desamma, en billig, omväxlande och lärorik lektyr. Mot insändande af nedannämnda belopp till *Expeditionen af Idun, Stockholm,* erhålles inom Sverige *portofritt:*

Idun 1892	2: 25
Idun 1893 (n:r 1 felas)	2: 25
Idun 1895 (julnumret oberäknadt)	2: 50
Idun 1896 (d:o d:o)	2: 50
Idun 1897 (d:o d:o)	3: —
Idun 1898 (med julnumret)	3: —
Idun 1899 (n:r 92 och julnumret slut)	3: —
Idun 1901 (med julnumret)	4: 50
Iduns julnummer 1894	0: 20
Iduns julnummer 1898	0: 50
Barngarderoben 1901 (12 n:r)	1: 75
Kamraten 1894 (n:r 19 felas)	1: 25
Kamraten 1897 (» 18 »)	1: 25
Kamraten 1901	2: —

Exp. af Idun.

Läs och märk!
Af alla ekmöbler fås de bästa från **Ekmöbelfabriken i Nyköping.**
Begär priskurant.

KNEIPP BADEN Vattenbad m. m.
Elek. ljusb. Hetluftsb. (fr. 100° C.). Sandbad.

Modister! Reflektera!
En i full gång varande **Mode- och Hvitvaruaffär** belägen inom lifligt stationssamhälle i mycket folkrik trakt finnes att öfvertaga genast eller i september innevarande år på förmånliga villkor. Enda affär på platsen i branschen! Litet och kurant varulager! Skickliga modister, som härå reflektera, behagade sända svar under adress »God framtid» Sv. Telegrambyråns Annonsafdelning, Stockholm.

STUDENTER, äfven kvinnliga, som önska inträde på apotekarebanan, erhålla anvisningar till elevplatser, om de hänvända sig till Farmaceutiska föreningens platsbyrå, Stockholm.

Vinstgifvande affär
finnes att af bildadt allvarligt sinnadt frun-timmer, med mindre kapital, öfvertaga i Stockholm. Svar, ej anonymt, till »Allvar», Sthlm, p. r.

Ferieläsn. i Stockholm.
Lärarinna, utex. från Högre lärar.-sem., meddelar undervisn. i vanliga skolämnen, särskildt svenska, matematik och tyska.
Svar till »Sem.», Iduns exp.

ELEGANTA VISITKORT
å
IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI
12 Stora Vattugatan 12
STOCKHOLM.

Fröjd åt de unga landet rundt

kan hvarje ungdomens vän bereda genom att för den ringa summan af 3 kr. för år 1902 prenumerera på **Kamraten**, illustrerad tidning för Sveriges ungdom», som utkommer med sin 10:de årgång under redaktion af Frithiof Hellberg och Johan Nordling och under medverkan af flere bland vårt lands högst uppskattade ungdomsförfattare och tecknare. Med sitt omsorgsfullt valda och omväxlande innehåll är Kamraten lika väl ägnad för flickor som för gossar, hvilka i dess uppfostrande och lärorika uppsatser, i dess underhållande berättelser och skildringar från alla historiens, vetenskapens och fantasiens områden, i dess rikhaltiga afdelningar för idrott, slöjd och lekar, i dess talrika intressanta pristäflingar af skilda slag finna outtömliga källor af ädel underhållning och roande förströelse. Bland de många nyheterna i Kamratens innehåll för innevarande år kan nämnas en genom hela årgången fortlöpande följetong: »Dödshålans hemlighet», hvilken ovanligt spännande och intressanta äfventyrsberättelse med sina talrika illustrationer i bokhandelsvärde ensam motsvarar hela prenumerationspriset. Genom sin varmt fosterländska och verkligt ungdomsfriska anda har Kamraten i lika hög grad förvärfvat målsmännens som ungdomens sympatier och därigenom för hvarje år allt mera befäst sin rangställning som

vårt lands erkändt bästa ungdomstidning.

DRIFTIGA YNGLINGAR kunna lätt förtjäna 5 kr. genom att sälja Vy- och illustrerade Brefkort. Insänd kr. 1,10 erhållas 50 olika Vy- och illustrerade Brefkort. *John Fröberg, Finspong.*

taga små måltider 4—5 gånger om dagen, så att den ej blir öfverlastad.

KATE. Se svar till Fru Aurora i n:r 6. Det nämnda medlet känna vi ej närmare.

18-ÅRING. Eder beskrifning är så otydlig, att det är oss omöjligt att afgöra, hvad slags utslag det är. I alla händelser är det ju bäst, att ni personligen vänder er till läkare i en dylik sak.

BLEKNOS. Ni bör noggrant följa föreskrifterna för Götha i n:r 14, och om möjligt söka få några veckors hvila och vistelse på landet.

FÖRTVIFLAD. Obehagen aftaga nog så småningom under de närmaste åren. Ni kan försöka att hvarannan vecka taga under måltiderna en matsked valerianainfusion (300 gram) med bromnatrium (30 gram). Kaffe, the, öl och dylika hetsiga saker böra undvikas.

LALLA. Röntgenbehandling kan erhållas hos d:r T. Stenbäck och d:r T. Sjögren. Lång tid åtgår för den nämnda behandlingen; priset kunna vi ej säga eder.

ARMA ELIN. Dylikt kan ej afgöras genom undersökning med Röntgenstrålar, men väl af öronläkare.

D:r —d.

FRÅGOR

N:r 322. Hvilka formaliteter äro förenade med borgerlig vigsel? Vigsel inför kyrklig myndighet föregås ju af lysning? Finnes någon motsvarande formalitet stadgad för borgerlig vigsel?

Fästmö.

N:r 323. Hvar finnes något ställe, där en bildad kvinna kan lära att sköta ett landtbruk?

Rådvill.

N:r 324. Ämnar instundande sommar besöka Trondhjem, Kristiania och Köpenhamn, samt resa åter öfver Göteborg och kanalvägen. Hvad kostar resan? Hvilka platsen bör man helst besöka.

Valborg.

N:r 325. Kan någon upplysa mig om, hvar man kan få köpa mamsell Arwidsons bok om spådomskonst? Känner någon till signora Torelli och vet hennes adress?

E. von Sch.

N:r 326. Finnes någon, som vet om och hvar porträtter i olja finnas af Sten Axelsson Banér, född 1546, halshuggen i Linköping 1600. Äfven af Claes Pedersson Banér, landshöfding öfver Helsingland, Gestrikland samt Herjedalen 1654, öfver Kalmar och Öland 1661. Riksjägmästare, född 1620, död 1675.

Fru af K.

N:r 327. Anordnar Handarbetets vänner kurser i handarbete och väfning? Om så är, vid hvilka tider anordnas de ,och hvad kostar en sådan kurs?

Skånsk prenumerant.

N:r 328. Hvar kan man till försäljning inlämna förfärdigade arbeten i gyllenläder?

Frågvis.

N:r 329. Finnes det något verksamt och oskadligt medel att återställa den ursprungliga glansen å guldbroderier på uniformer?

Embetsmannafru.

N:r 330. Vill någon säga mig, hvad man skall göra med blankskinnsskor, så att de ej förlora sin glans eller spricka sönder?

Lille Sigge.

N:r 331. Kan någon gifva upplysning om ,hvar filigran-tråd finnes att köpa?

Signe.

N:r 332. För flera år sedan fanns en förening för gift kvinnas rätt, och den utgaf åtskilliga broschyrer. Finnes dessa att få köpa, eller hur skall man kunna få dem? Då jag var 18 år läste jag ett par af dem, men då intresserade detta ämne mig icke så mycket som nu .

Regina.

Starkaste TANGENS. NYHETER Elegantaste mönster Guldmedalj: MALMÖ 1896 · STOCKHOLM 1897 · BERGEN 1898 fyrtrådiga Gardiner SVENSKT FABRIKAT

N:r 333. Hvad är att göra för utrotande af större rödmyror i boningshus? Huru bäst aflägsna råttor? Något lämpligt gift?

Ny prenumerant i Gbg.

N:r 334. Skulle någon vilja lämna mig anvisning på en engelsk nykterhetstidning, innehållande goda och lärorika berättelser? Hvart skall man vända sig för att prenumerera därå?

Intresserad.

N:r 335. Kan någon säga mig, om konung Oskar II:s skrifter och dikter äro öfversatta till tyskan, och hvilka?

Nazel.

SVAR

ENHVAR af Iduns läsarinnor uppmanas lifligt att till inbördes nytta i mån af förmåga besvara insända frågor. Svaren insändas till redaktionen, och angifves all tid tydligt nummer å den fråga de gälla Åt de tre af våra läsarinnor, som under årets lopp tillfyllestgörande besvarat det största antal frågor, komma vi som en uppmuntran att vid dess slut utdela ***tre pris,*** *hvartdera bestående af 25 kronor. Förden skull bör en hvar, som insänder svar, alltid underteckna med samma signatur.*

N:r 176. Fräknarne ingnidas till natten med saft af 1 citron, något uppblandad med uppvispad ägghvita. Saft af röda vinbär kan äfven användas.

Fru Brita.

— Tekniska Generaldepotens fräkenpomada lofvar att absolut säkert borttaga fräknar. Ni kan ju alltid försöka, eljes är jag rädd ni nog får behålla dem.

Olga.

N:r 176. Ett medel, som visat sig ganska verksamt, är följande: Man i 12 gram citronsaft 25 gr. venetiansk tvål och tillsätter därtill renad vinstensolja och bittermandelolja (6 gr. af hvardera) samt låter blandningen stå i solljus, tills den blir något fast. Sedan däri 3 droppar rhodinolja blifvit ihällda, är saften färdig till begagnande. Man ingnider litet däraf hvar afton, sedan ansiktet förut tvättats med fläderte; på morgonen tvättas ansiktet med rosenvatten.

Ett annat medel är tvättning med saltvatten: hvar afton, innan man går till sängs, tvättas ansiktet väl med (hälst naturligt) saltvatten.

Welleda.

N:r 177. »Mångårig prenumerant» bör vända sig till Klemmings välkända antikvariat, Brunkebergstorg, Stockholm, för att få sina böcker värderade. Insänd fullständig afskrift af titelbladet dit. På samma ställe kan ni få uppgift på någon lämplig mellanhand i Holland, om ni det önskar.

Olga.

N:r 178. Min syster har genomgått Göteborgs Handelsinstitut (det statsunderstödda läroverket), och själf har jag genomgått Filip Holmqvists handelsinstitut i Göteborg och känner alltså bägge. Vår gemensamma åsikt är den, att undervisningen i bokhålleri, kontorsarbeten och välskrifning är mycket fylligare, mera praktisk och mångsidig vid det sistnämnda läroverket. Språkundervisningen är bra på båda instituten. men då kursen vid Gbgs Handelsinstitut är 2-årig och alla ämnen obligatoriska, medan man vid det Holmqvistska institutet genomgår sin kurs på en eller två terminer, följer häraf att denna undervisning blir fylligare vid förstnämnda skola. Inträdesfordringarna vid Gbgs Handelsinstitut är kunskaper motsvarande 5:te klassen af allmänt läroverk, årsafgiften är första året 280 kr., andra året 320 kr., några platser finnas med en afgift af 100 kr., äfvensom några friplatser. Vid Holmqvistska institutet fordras ej någon inträdesexamen, liksom ej heller någon åldergräns är bestämd. Kan man kosta på sig en 2-årig kurs med inackordering à 50—65 kr. pr månad, så bör ni välja denna kurs, då ett betyg från en statsunderstödd skola har mera pondus, men föredrar ni en kortare kurs med valfria ämnen, kan ni med förtroende vända er till direktör Holmqvist. Skrif efter program.

Lotten.

№ 4711

Eau de Cologne

(blå och gul etikett).

Den är den äkta, starkaste, varaktigaste, mest uppfriskande och stärkande.

Försäljes af alla välsorterade parfymhandlare.

N:r 179. I min födelsesocken fanns en fattig garfvarefru, hvars enda »merit» framför kvinnfolken där i allmänhet var den, att hon bar hatt på hufvudet. Men i egna ögon gjorde denna hatt henne till en »ståndsperson», åtminstone tillhörande »medelklassen». En söndag stod hon på kyrkbacken och såg sig omkring. Då hon där icke upptäckte en enda kvinnfolkahatt mera än sin egen, utropade hon: »Här ä' icke mer harrskap än bara ja'!»

»Suilitos» förfrågan i n:r 19 af Idun förde osökt tanken på nämnda garfvarefru, hvars afkomma naturligtvis icke kunde gå i folkskolan tillsammans med bond- och torparebarnen. I stället »undervisades» de af en gammal tant, som själf knappast kunde skilja mellan vokaler och konsonanter. Garfvarens voro icke folk och kunde därför icke anlita folkskolan. En del verkligt bildade personer, såsom t. ex. prästen, m. fl., skickade däremot dit sina barn.

Folkskolans undervisning är i allmänhet god och den måste vara det, ty

Tandläkare
John V. Lindh-Hygrell,
17 Karlavägen 17.
Praktiserar under sommarmånaderna vid Furusund. Allm. Tel.

Tandläkare Sjöquist
6 Sturegatan 6. Riks 4591. Allm. 5463.
Rådfrågning 2—3.

Tandläkare G. W. Widfond,
Drottninggatan 74.
Artific. tänder från 2 kr. st., plombering m. m. Rikstel. 2754. Brunkeb. 2190.

Doktor J. Arvedsons Kurs
i Sjukgymnastik, Massage och Pedagogisk gymnastik.
medför enligt kongl. maj:ts medgifvande samma kompetens och rättigheter, som en kurs vid Gymnastiska Central-Institutet.
Kursen 2-årig, börjar den 15 sept.
Prospekt på begäran genom D:r **J. Arvedson,** adr. Strömsborg, Stockholm.

Doktor O. Wides Kurs
i Massage, Sjuk- & Frisk-Gymnastik
motsvarande Gymn. Centralinstitutets kurs för kvinnliga elever. Upplysningar och prospekt genom Doktor **O. Wide,** Stockholm.

Min nästa (ett-åriga)
kurs för damer i massage och sjukgymnastik
börjar 1 okt. (N:r 29 Regeringsgatan). Närmare genom prospekt.
Adress från 1 sept. till 30 april: Stockholm, Saltsjöbaden. Från 1 maj till 31 augusti: Carlsbad, Böhmen.
D:r Emil Kleen.

Undervisning i TRÄDGARDSSKÖTSEL för unga damer.
Teoretisk och praktisk undervisning i trädgårdsskötsel lämnas af utlärd kvinnlig trädgårdsmästare hos fru Sörensen, Hövik pr Kristiania. Priset är kr. 120 pr månad, allt inberäknadt utom tvätt.

Sundsvalls Enskilda Bank
2 A Kungsträdgårdsgatan 2 A.
Sparkasseränta 4 proc.

Det bästa!
På grund af sina egna iakttagelser vid försök med olika behandlingsmedel begagna sig ständigt allt flera af det af fil. doktor P. Håkansson uppfunna preparatet Salubrin vid fall af sår, insektstyng m. fl. yttre skador, emedan det är **giftfritt** och befunnits vara det verksammaste medel till att **hålla sår rena** och **friska** samt till att **förekomma** och **fördrifva svullnad** och **inflammation.**
Om utspädning och olika användningssätt läs den bruksanvisning, som medföljer hvarje flaska af fil. doktor P. Håkanssons fabrikat.
Salubrin tillhandahålles i parfym-, speceri- och färgaffärer. Partilager hos **Geijer & C:o, Stockholm.**

Hygieniska Dambindlar
VESTA
äro hälsosammast: emedan de absolut skydda mot förkylningar; angenämast: emedan de äro stickade af mjukt material och därföre behagliga att bära; billigast: emedan de äro tvättbara och kunna användas i många år.
Pris: I kartonger om 6 styck. med lifband kr. **4: 50.**
Tillhandahållas å alla apotek, sjukvårdsaffärer m. m.

Eda Sanatorium och Järnkälla.
Säsong 10 juni—1 sept.
7 km. fr. Charlottenberg, Värmland. Naturskönt läge. God restauration. Förträfflig järnkälla. Utmärkta gyttjebad och andra vanliga bad serveras. Priset pr vecka för mat och rum från 24: 50 till 38: 50. Prospekt på begäran från doktor Grill, adress till 1 juni Falun, sedan Eda Sanatorium, Charlottenberg.

Victoria-Mopsar,
gråa, svart mask, racerena, prisbelönt stam, 8 veckor, 30 kr. 2 foxterrier, 5 mån. 20 kr. st. — Adr. **Edv. Hermelin, Gripenberg.**

Foulard-Siden 85 öre till kr. 5: 20 pr meter, porto- och tullfritt! Profver omgående; likaså af svart, hvitt och kulört **Henneberg-Siden** från 85 öre till kr. 20: 85 pr meter.
G. Henneberg, Siden-fabrikant (k. o. k. hofl.) Zürich.

För Husmödrar
För Sömmerskor
Bäst, elegantast, modernast
är
Iduns Modetidning.
Prenumerera genast
i närmaste postkontor eller bokhandel för 2:dra kvartalet om Ni vill erhålla vårt lands innehållsrikaste modetidning.
Prenumerationspriset är för kvartal å planschupplagan **endast kr. 1.50,** å den andra upplagan **endast 1 krona.**
För Sömmerskor
För Husmödrar

Profårskursen
vid Högre Elementarskolan i Lund för flickor
afser att meddela praktisk pedagogisk utbildning åt flickor, som genomgått, hälst åttaklassigt läroverk. Högre afdelning finnes för dem, som aflagt studentexamen eller därjämte fil kand.-examen. Undervisningen i psykologi, pedagogik och metodik är obligatorisk, likaså de praktiska öfningarne. I öfrigt gifves ledning till facksatta studier i ämnen, som deltagarna i kursen själfva välja.
Kursen är tillsvidare ett-årig. — Lärarinneplatser förmedlas.
Upplysningar lämnas **Fröken ANNA RÖNSTRÖM, Lund.**

Stockholms Dagblad
Morgon- och Aftontidning.
Observera Stockholms Dagblads rikhaltiga, lättlästa, illustrerade
Söndagsnummer.

Högstedt & C:o
32 Regeringsgatan 32
— Stockholm —
Specialitet:
Bordeaux- & Bourgogne-viner.
lliga priser.

100,000 Fantasigenre och vybrefkort
realiseras till kr. 3 pr 100 st.
S. Cederberg, Bjuf.

Toilettpapper,
af bästa kvalitet, sändes mot efterkraf i paket à 2 eller 5 kr. fraktfritt pr järnväg från **Bäckhammars Nya Aktiebolag,** adr. Värml. Björneborg.

För möblering
af matsalar, herrum, salonger, sofrum, restauranter, kontor, villor etc., torde illustr. prisk. begäras från
OSCAR EDV. EKELUNDS
Snickerifabriks-Aktiebolag,
Adr. **Wirserum.**
40 år sedan affären grundades. Solidt och prydligt arbete, snabb expedition och moderata priser. Specialitet: **Ekmöbler.**
Försäljningsaffärer:
Stockholm: Birgerjarlsgatan 22.
Göteborg: Grönsaks torget 2.

Örebro
Albert-Kex
— är »Högsta Kvalité»! —
(3)

den meddelas af vederbörligen examinerade lärare och lärarinnor samt står under statens kontroll. Det är numera blott inbilska föräldrar af »medelklassen», som, då de icke ha råd att skicka sina barn till läroverken, anlita s. k. privatlärare och dito lärarinnor af den mest underhaltiga beskaffenhet i stället för att låta barnen gå i folkskolan, hvilken borde vara gemensam bottenskola för alla samhällsklassers barn.

Bästa »Suilito»! Låt ni edra barn gå i folkskolan, så blir det folk af dem!

P. Bgh.

— Skicka icke edra barn till folkskolan, det vore allt för stor risk för de stackars — folkskolebarnen.

Människovän.

N:r 180. Ni kan appretera dem i stället för att använda stärkelse. Koka upp en half liter vatten, vispa 1 fjärdedels kg. bästa hvetemjöl i 2 à 3 dcl. vatten, vispa sedan detta i detta det kokande vattnet, tills det blir en jämn och slät välling. Denna spädes nu med en half liter kallt vatten, eller mer allt efter som man vill ha plaggen styfva eller mjuka. Stryksakerna doppas häri, urvridas och inklappas i torrt linne; strykes halftorrt.

Olga.

— Poemet »Döm ej» kan erhållas om »Elin» insänder sin adress till

C. V. N., Molkom p. r.

— Bestryk kragarne på afvigsidan med en lätt, stark gelatinlösning med några droppar ättika i; de strykes, medan de äro fuktiga. En tunn, blöt linnelapp lägges öfver, om järnet vill »hänga vid».

Fru Brita.

N:r 182. Amatörfotograf bör skaffa sig och studera den lilla boken »Rådgifvare för nybörjare i fotografi» af Ludvig David. Öfversättning af Albin Roosval. Denna handbok lämnar alla önskade upplysningar.

Welleda.

— »Framkallning» passande för ögonblicksbilder: 1,000 gram vatten, 20 gr. metol, 134 gr. natriumsulfit, 80 gr. pottaska. Kemikalierna lösas i denna, här ofvan angifna ordning. Vid användning blandas 1 del af lösningen med 3—4 delar vatten, och till hvarje 100 gr. af denna utspädda lösning tillsättes 10—20 droppar bromkaliumlösning 1: 10. En ganska utförlig och god handledning för amatörer finnas i »Oraklet», häft. 10—12. Herr Albin Roosval, som är utgifvare af »Fotografisk tidskrift», har från tyskan öfversatt och utgifvit ett litet förträfligt arbete, afsedt för fotografiamatörer; den fullständiga titeln å arbetet kan jag för tillfället ej påminna mig, men fås boken utan svårighet i hvarje bokhandel.

Olga.

N:r 183. Hedersplatsen är alltid den till vänster om värdinnan. Likaså är alltid hedersplatsen för en dam på värdens högra sida.

Olga.

N:r 184. Molde ligger umiddelbart ved fjorden i en 3 miles afstand fra havet og har derfor sjöluft og ikke fjeldluft. Lige bag staden er et fjeldparti, der går op til c:a 2,000 fods höide, og gjör, at staden ligger lugnt for nordanvind. Den besöges hvor sommer af en mengde reisende, hvoraf en del bliver boende for langre tid. Lige i omegiven af Molde ligger ingen sanatorie. I Molde findes 2 hoteller: Grand hotel, Alexandra hotel samt familiehotellerne: Söstrene Holm, Söstrene Eide, Sofie Plath. Geivahger ligge 10—12 mils reise fra Molde vid bunden af en fjord i Söndmöre. Fjordvandet ved Molde er meget salt havvand og har en temperatur pa 15 til 20 grader Celsius, eftersom sommaren er varm til. Reisen til Molde gjöres bedst fra Stockholm med jernbane til Trondhjem enten vor Storlien eller vor Kristiania og videre med dampskib direkte til Molde. Den ene vei bör legges saledes: Fra Kristiania med jernbane opgjennem Gudbrandsdalen til Otta, hvorpa kjöres 150 km. (magelig i 2 dage) til Veblingsude, Romsdalen, hvorpå med dampskib til Molde.

G. H—g.

Stomatol- * * * *
* * * Tandpulver,
Stomatol-
Tandpasta,
äga förmåga att rena tänderna samt bevara deras blanka naturliga utseende utan att angripa emaljen.
H. M:t Konungens Hofleverantör.

N:r 186. I hvilken landsända skall klubben vara till finnandes, och i hvad genre skall den arbeta? Ungdomsklubbar finnas ju litet hvarstädes, och bland dessa d. s. dansgillena (efter Philocorosföreningens mönster), där de unga pläga ha mycket roligt. Vänd er til sekreteraren i någon dylik eller annan klubb.

Olga.

N:r 187. Såvida ni ej skulle anställa i er tjänst en i yrket utbildad person, måste ni helt visst själf genomgå en lärotid i finbakning, innan ni kan våga servera edra alster för en nogräknad allmänhet.

K—a R—e.

— Kafé och konditori sammanslagna? Ja, i någon stad, där stor konkurrens ej behöfver befaras och ni själf kan ur eget bageri tillhandahålla allt bakverk. Då bör ni naturligtvis först lära er yrket. Trefligare och lika inkomstbringande vore det säkert att öppna en sybehörs- och handarbetsaffär på lämplig ort — tricotstickning kunde därmed förenas och finare linnesömnad, brodering af monogram, uppritning af arbeten, montering o .s. v.

Olga.

— Försöka duger! Naturligtvis måste man sätta sig in i verksamheten ifråga, innan man börjar på egen hand. På en grundlig erfarenhet i yrket beror mestadels framgången.

Welleda.

N:r 189. Insänd adress och porto till Iduns redaktion.

— Därmed tror jag hvarje fotograf kan stå eder till tjänst.

Olga.

— Ni kan vända eder till Arvid Carlsson i Stockholm (19, Lilla Nygatan) eller till Orial Blombergs boktryckeri i Lindesberg. Priset pr 1,000 st. är cirka 25 kronor. Profkort skola erhållas från Blombergs boktryckeri mot insändandet af 25 öre.

Welleda.

N:r 190. »Saften» måste naturligtvis pressas ur frukten eller nötkärnan. Möjligen kan dylik »saft» beredas på apoteken.

Welleda.

N:r 191. De behöfva intet göra åt saken. En person, som tagit sig ett nytt namn och låtit vederbörligen inregistrera detsamma i kyrkoböckerna, före den nya namnlagens trädande i kraft, får behålla namnet utan vidare åtgöranden.

Welleda.

N:r 193. Man kokar vid sakta eld en gröt af mjöl, smör och ett glas brännvin; gröten lägges på halsen, så varm den kan tålas och i nacken sättes samtidigt en spansk fluga. Härigenom afsöndras slem, och svulsten minskas och försvinner så småningom, i fall den ej är alltför gammal. Medlet är oskadligt och har användts med framgång.

Welleda.

— Undertecknad, som för flera år sedan lidit af svår struma blef botad genom följande enkla, fullkomligt oskadliga kur. Man fyller 4 st. tomma ölflaskor till halften med lyneburgersalt, och påfyller resten med vatten. Dessa få stå att draga på varmt ställe t. ex. spiselkransen i 4 dygn. Nu utslås, om aftonen innan man går till sängs på ett större tefat litet af det salta vattnet ur en af flaskorna. Däri doppas ett mångdubbelt linneomslag, litet större än struman, och pålägges densamma, på detta anbringas en gummiduksbit, sist sammanhålles alltsammans af en yllebindel. Detta omslag påsättes till hvarje natt och då man om morgonen bortagar detsamma, tvättas halsen genast med kylslaget vatten. Flaskorna påfyllas med vatten och salt, efter behof, dock får ej saltvattnet någonsin användas innan det stått i 4 dygn. Denna kur verkar icke så fort men vanligen desto säkrare. För några år sen omnämnde jag densamma i Idun.

Finska.

Fallande räntor
beröra ej
Lifräntetagare.
De hafva en fast inkomst för lifstiden.
LIFFÖRSÄKRINGSBOLAGET
MUTUAL LIFE
ämnar högsta möjliga lifränta på nbetaldt kapital, ända till 21 % och erbjuder största möjliga soliditet genom sina fonder på
1,316 millioner kronor.
Öfver 6¾ millioner utbetalas årligen till 6,285 lifräntetagare.
Tariffer tillhandahållas och upplysningar lämnas beredvilligast å bolagets kontor, Strömsborg, Stockholm.

N:r 194. Finnes ej bröstarfvinge, må man förordna om all sin egendom, vare sig den är ärfd eller förvärfd. Finnes däremot bröstarfvinge, må man bortgifva endast hälften af sin kvarlåtenskap genom testamente; den andra hälften tillfaller bröstarfvinge och kallas bröstarfvinges laglott.

Welleda.

N:r 195. Genom att se genom Iduns annonsafdelning kan Maja få reda på flera trädgårdsskolor. Närmare upplysningar erhållas genom att tillskrifva föreståndarinnan.

K—a R—e.

TIDSFÖRDRIF

LOGOGRYF.

Ett blomsterbarn i röda kjolar
Med flammig, gredelin tunik;
I annan toilett hon också
Kan vara både fin och chic,

Profva Wasa-Bryggeriets Pilsnerdricka. Allm. 3057. Riks 1073.
Öfriga maltdrycker rekommenderas.

Tennis-Kostym
— 10 kr. —
rock, byxor och väst af hvit bomullsflanell med blå ränder.
Vid beställning torde bröstvidd, magvidd och grenlängd uppgifvas.
Begär priskurant.
Nordiska Kompaniet
STOCKHOLM.

Prenumerera på
BARNGARDEROBEN
alla mödrars ovärderliga skatt och hjälpreda, som utkommer en gång i månaden med ett 8-sidigt nummer, innehållande bortåt ett hundratal illustrationer öfver allt som hör till barnens dräkt, från de spädaste åren till vuxen ålder, och åtföljdt af en stor dubbelsidig mönsterbilaga.
Pris för halft år
kr. 1: 60.

Allm. Telefon 12 75. Rikstelefon 4 06.
Kallskålsvin,
utmärkt godt, à 60 öre pr butelj hos
L. Gummesson & Komp.
16 Stora Nygatan 16, Stockholm.

DALARÖ.
Omtyckt bad- och sommarvistelseort vid Saltsjön.
Varmbadhus för alla brukliga badformer, spec. gyttjemassage- och tallbarrsbad. Öppet från den 10 juni. Sjukgymnastik och massage, elektricitet, vattenkur och hypnotisk behandling. Läkare: e. prov.-läkaren J. Ehinger, samt doktor A. Hiller. Upplysningar om rum genom fröken I. Westenius' Bokhandel, Dalarö. Rikstel. 11, hvardagar 11—1.

Guldmedalj i Gefle 1901
för
utmärkt grafisk konst
(illustrationstryck, litografi och kemigrafiska reproduktioner)
tillerkändes
IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI

Polytekniskt Institut * Friedberg i Hessen vid Frankfurt a. M.
Program kostnadsfritt. Pröfnings-kommissar.
I. Industri-Akademi för maskin- elektro- byggnads-ingeniörer och byggmästare. 6 akademiska kurser.
II. Teknikum (mellan-fackskola) för maskin och elektroteknikker. 4 kurser.

Hvarje Vykortsamlare
bör äga min i dag utkomna serie vybrefkort från Bärgslagens vackraste trakter utförda i extra fint Ljustryck å koppartrycks- och elfenbenskartong. 25 st. olika kr. 1: 25, 50 st olika kr. 2: —. Fraktfritt mot ins. likvid (postanvisning) ej postförskott.
Obs.! Ej att förväxla med en del andra godtköpskort. Obs.!
Rekvirera genast, då upplagan är begränsad.
Oriel Blombergs Boktryckeri,
Lindesberg.
Högsta pris för typ grafi å 3 utställningar senast i Gefle 1901.

LEDIGA PLATSER.

En frisk, enkel bättre flicka, snäll och pålitlig och som är villig hjälpa husmodern med skötseln af barn samt eljes biträda med förefallande göromål i hemmet erhåller 24 nästkommande oktober synnerligen förmånlig anställning i tjänstemannafamilj på landet nära stad.
Svar med rekommendationer och öfriga upplysningar, åtföljda helst af fotografikort, emotses under märket »Medlem af familjen» adress Gumælii Annonsbyrå, Malmö.

Expeditrice
hemmastadd i alla sömnadssorter inom tapisseribranschen van att ordna handarbeten och med godt sätt mot kunder erhåller förmånlig anställning i Nordiska Industri Aktiebolagets detaljaffär, Göteborg. Teknisk bildning önskvärd — dock ej absolut nödvändig.

En bättre flicka,
villig att helt sköta ett litet hushåll för två unga damer i Montreal Canada, önskas från slutet af Augusti. Lönen ej stor, men ett godt hem utlofvas. Svar till »A. B. C.» Gumælii Annonsbyrå. Göteborg.

KINDERGARTEN.
För två gossar, 3 o. 5 år gamla, sökes en Barnfröken, som genomgått Kindergarten, Svar till »Godsägare B. O» under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm.

Guvernant önskas för undervisning af 6 barn i vanliga skolämnen, tyska, franska och handarbeten samt om möjligt musik. Skolrum och bostadsrum upplåtes, och om så önskas kan inackordering erhållas.
Ansökan åtföljd af fotografi och med angifvande af löneanspråk och referenser torde insändas till Fabrikör E. R. Bergström, Smedjebacken.

Gouvernante
önskas till hösten för att undervisa en eller två tretton års flickor, som genomgått tre klasser i elementarläroverk.
Den sökande bör vara kunnig i alla svenska ämnen, tyska och franska språken, musik, teckning och handarbeten.
Svar önskas före Juli månads utgång jämte uppgift å det arvode som fordras.
Hagbergs
adr. Kårehogen, Sörbo (Bohus län).

Studentska
å latinlinien, musikkunnig, erhåller plats i naturskönt belägen prestgård nära Ångermanelfven. Reflekterande sände betyg och fotografi till »Ledstjärnan», adr. Weda.

Barnfröken
erhåller plats genast, vid bruk i södra Norrland att sköta ett tre månaders barn. Uppgift om referenser, ålder och löneanspråk, om möjligt åtföljd af fotografi torde sändas till "Ingeniör", Iduns exp.

I läkarefamilj i Dalarne önskas till hösten en, hälst seminariebildad lärarinna för 3 gossar för att bereda dem till inträde i första klassen. Svar med uppgift på ålder och löneanspråk samt betyg och porträtt sändas till Fru Ada Gullström, Elfdalen.

Lärarinna, van att undervisa i svenska skolämnen, skicklig i franska språkets talande, samt något kunnig i musik, önskas till hösten för två flickor om 9 och 7 år.
Friherrinnan von Schwerin, Maryhill p. r. Landskrona.

Utdrag. (Forts. från föregående n:r.)

Stefanos, afsedt för barn efter 9 månader, har användts i omkring 5 fall och visar sig särskildt vara ett godt näringsmedel och äfvenledes reglerande de tröga afföringarne. För barn öfver 2 år, svaga mödrar samt konvalescenter af hvarje ålder har Kraft- och Närsaltchoklad med fördel användts och synes särdeles väl fylla en plats bland de för dylika fall så väl behöfliga ben- och blodbildande, på samma gång lätt smältbara näringsmedlen.

Skellefteå den 10 januari 1902.

H. WILH. SJÖGREN,
Praktiserande läkare.

Ofvannämnda tre preparat tillverkas af Henrikssons Tekniska Fabrik i Örebro och finnas till salu å alla apotek och hos välfournerade specerister.

Kontrollant: Stadskemisten d:r D. S. Hector.

Men såsom landets blyga dotter
Hon ter sig mest behaglig, när
Hon ej med lånta fjädrar prålar,
Blott vackra hemmadräkten bär.
I all sin enkelhet hon tjusar,
Där rank hon står i solens sken,
Och hennes röda kjolar lysa
I trädgård och på åkerren.
Hon har ock andra egenskaper
Än den att vara fager blott,
Men om vi skulle dem förråda
Man gåtans lösning redan fått.
Nej, bättre är att portionera
Hvad sägas kan, i doser små,
Så kunna alla, som fundera,
En liten tankeöfning få.

Hvem smyger i skogen,
Så hungrig och vild,
Med ögon som glöda af hunger?
Hon sväfvar på tonen
Den flicka, som är
Hvad? — när hon för publikum sjunger.
Hvem tär mer än nötning
På klädning och rock?
I hvad växer ljungen på heden?
Hvad var han den mannen,
Som stod vid sitt städ —
Jag menar den duktige smeden?
Ett ogräs man gärna
Med roten drar opp.
En tonart som smeker ditt öra.
Två trädslag som höra
Till nordens natur.
Hvad, sitt, man ej hastigt bör göra.
I landtliga bygden
Ett grönskande fält,
Där landtmannen gräset kan skörda,
En fågel som trifves
I svalkande våg.
En som ej kan bära en börda.
Så fruntimmer tvänne —
Den ena af dem
Har Bellman så drastiskt beskrifvit.
Ett något som ökar,
I otrolig grad,
Dens värde, hvars bihang det blifvit.
Ett redskap, som hör
Till det hushåll, där frun
Själf vill sina grönsaker torka.
Ett gammaldags längdmått,
Som nyttjas ännu,
Där man ej med nyheter orkar.

MAX.

ARITMOREM.

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 = stad i Sverige,
4, 2, 7 = ett substantiv,
5, 2 = ett djur,
10, 6, 5 = en fågel,
4, 8, 5 = ett adjektiv,
3, 6, 9, 1 = ett träd,
6, 4, 9 = en fågel,
5, 3, 2, 5 = något som fiskaren begagnar.

CALLE G.

VOKALFÖRÄNDRINGSGÅTA.

Med *a*.

Gamla dräken jag bära får
Sommar och vinter, höst och vår,
Och den blir sliten med åren.
Kanske sättes det dit en lapp,
Ljusgrön frans, eller gulröd knapp,
När solen blänker om våren.

Med *e*.

Hör hur han pratar, gammelfar,
Kläder på kroppen han ständigt har;
Lefver han, kan det ej fela,
Jag, som är yngre än gubben är,
Samma sorts tyg uti kappan bär,
Fast blott en flik af det hela.

RIMTUSSE.

Ledig annonsplats!

FIGURGÅTA.

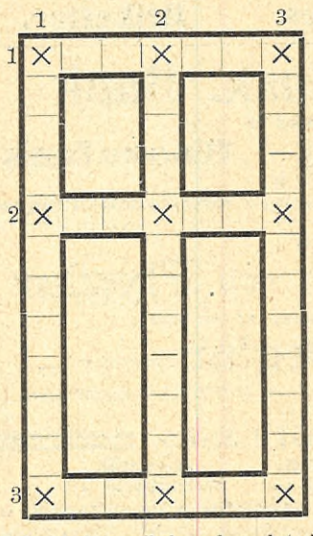

Orden i de vertikala raderna beteckna: 1) stad i Tyskland, 2) landskap i Sverige, 3) stadsmedel.

Orden i de horisontala raderna beteckna: 1) hur gåskarlen är, 2) socken i Norrland, 3) finnas hos sockerbagaren.

Äro orden rätt lösta, bilda bokstäfverna i de markerade hörn- och korsrutorna, tillsammantagna, rätt ordnade, namnet på en stad i Sverige.

MOSTER LISA.

DIAMANTGÅTA.

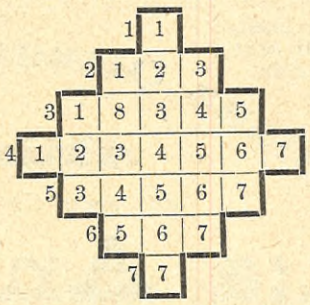

Siffrorna utbytas mot bokstäfver, hvilka om de äro rätt funna, gifva samma ord i de hvarandra korsande midtelraderna. Orden — förutom 1 och 7, som endast äro bokstäfver — äro: 2) huru vi alla en gång varit, 3) pläga svenskarne flitigt göra, 4) landskap i Sverige, 5) ö, 6) fågel.

LUKAS.

LÖSNINGAR

TILL TIDSFÖRDRIFVET I N:R 26

LOGOGRYFEN: Majstången: maj, stång, aj! tången, tång, såg, tå, mås, ångan, mast, ås, ja, mat, mågen, Måns, sjöman, tam, mas, gåta.

CHARADEN: Jul-klapps-vers.

LYRA-GÅTAN: Maria Sophia Schwartz: 1) Ilmen, 2) Palavan, 3) Haparanda, 4) Brieg, 5) Skara, 6) Horsens, 7) Colombo, 8) Montperdu, 9) Enghien, 10) Jenisei, 11) Le Havre, 12) Bankoland, 13) Aconcagua, 14) Kischinev, 15) Schweiz, 16) Aar, 17) Ärö, 18) Sigtuna, 19) Kreuznach.

BOKSTAFSGÅTAN: Vermland — Karlstad: Vestervik, Europa, Ragnar, mal, Ladulås, Algot, Nederländerna, Dalsland.

FYRTORNETS KONSERVER
GULDMEDALJ i GEFLE 1901
DELIKATESSER FÖR SMÖRGÅSBORDET:
ANJOVIS | FYRTORNETS i ostron. | RADHES hushålls.
KAVIAR, RÖKT LAX
HUMMERPASTEJ
RÖKTA SARDINER
RÖKT MAKRILL
RÖKT SILL
m. fl. utmärkta inläggningar
REKOMMENDERAS!

BREFLÅDA

REDAKTIONENS BREFLÅDA:

Mary Anne. Skall komma! Men vi våga ej gå för brådstörtadt till väga med dessa kraftigare doser nu i sommarvärmen — därför först en liten paus!

S.. a. Tack; antages.

Svensk moder. Frågan må väl förtjäna diskuteras — och vid lämpligt tillfälle skola vi bereda plats i våra spalter.

Undine. »Björkens saga» blef en kort saga, en gammal vanlig saga — ja, ni förstår oss nog!

Undrande. Gömdt är ingalunda glömdt — dock, många, många äro de, som vänta på »sin tur» i Iduns spalter!

K. W. Låter ju höra sig, men våra poesiförråd äro redan allt för öfverfyllda.

Nils Fundersam. Tack för tidningsurklippet. Hvad det föreslagna Göteborgsporträttet angår, så hade vi redan för ett par år sedan porträtt af skalden Bååth i hans hem, speciellt taget för Idun.

»*Unga litterära fruar*» följa illa med sin Idun! Äfven eder senaste önskan är långt före detta förekommen, då vi redan i n:r 11 för i fjol meddelade porträtt och interiörer från d:r C. D. af Wirséns hem med text af Daniel Fallström.

EXPEDITIONENS BREFLÅDA:

»*19 år*» Mörlunda. 2,20 pr gång.

»*A. K.*», Uddevalla. Annonsen n:r 1 kostar 3,60 pr gång och n:r 2 3 kr. pr gång, rest. torde insändas.

Ung, bättre flicka önskas nu genast såsom sällskap åt ung fru på naturskön egendom i Småland. Svar, med uppgift om ålder samt åtföljdt af porträtt, torde sändas till »Blanca», Ishult p. r.

För Lärarinnor, som önska platser, finnas goda sådana anmälda, äfven för hushållskun. flickor å Nya Inackorderingsbyrån Brunkebergsgatan 3 B. Sthlm, etab. 1887.

Undervisningsvan lärarinna, skicklig i språk och musik, erh. särdeles god plats å egendom i Skåne. Stockholms Nya Förmedlingsbyrå, Kammakareg. 48.

Barnsköterska

Till 24 nästkommande oktober önskas på landet en stadig, ordentlig och frisk barnsköterska att passa 2:ne små barn. Utan goda rekommendationer antages ingen. Man hänvände sig till

Friherrinnan **Ebba Blixen-Finecke,**
Helsingborg.

Utländska,

Fransyska eller Schweiziska önskas under juli och augusti månader på landet i fin familj — hälst musikalisk. Svar till »L. M.» adr. P. M. Sahlströms Bokh., Linköping.

Lärarinna, hälst seminariebildad, önskas till hösten för att undervisa en flicka om 14 och tvänne gossar om 9 och 7 år i vanliga skolämnen och om möjligt i musik. Svar med betyg och fotografi samt uppgift på ålder och löneanspråk insändas till »F. A.», Stafre, Jämtland.

Kokerska.

För en duglig kokerska finnes genast plats vid Hessleby sanatorium. Lönen utgör 300 kr. om året, fria naturförmåner och fri hitresa. Betygsafskrifter torde insändas till Sanatoriets kontor. Hessleby sanatorium pr Marianelund den 19 juni 1902.

Kontoret.

Plats för Underlärarinna i huslig ekonomi

är ledig vid I. H. Dahls flickskola i Kristianstad instundande hösttermins början. Nio arbetsmånader om året. Lön 400 kr. och fri bostad med eldning och belysning. Ansökningar insändas före 1 juli till undertecknad.

Kristianstad den 10 juni 1902.

E. Flygare,
Kontraktsprost.

Plats för en slöjdlärarinna

är ledig vid I. H. Dahls flickskola i Kristianstad instundande hösttermins början. Nio arbetsmånader om året. Lön 1,000 kr. Ansökningar insändas till undertecknad före 1 juli.

Kristianstad den 10 juni 1902.

E. Flygare,
Kontraktsprost.

Skicklig, undervisningsvan lärarinna, som kan åtaga sig att läsa in en gosse i Elementarskolas 5:te klass (latinlinien) får förmånlig plats till hösten på större egendom.

Svar jämte rekommendationer torde snarast insändas till »Undervisningsvan» **Kärda** p. r.

PLATSSÖKANDE.

Undervisningsvan lärarinna med goda kunskaper i svenska ämnen, språk, musik samt varmt intresserad af sitt kall, önskar plats. Svar »Barnkär», Iduns exp.

En ung flicka, som genomgått åttaklassigt läroverk, önskar plats i en god familj att läsa med minderåriga barn. Svar till »Greta 18 år», Iduns exp.

Värdinneplats

sökes af en 35-årig dam af god familj, i en aktad änklings eller ungkarls hem. Referenser kunna fås af Konsul Carl Wallin, Hötorget 11, Sthlm.

Young lady, perfect mistress of English, French and German after five years abroad, offers herself as travelling-companion during the summer. Terms: all expences paid. Best references. Answer to »Sarah, 25», Iduns expedition.

23-årig, anspråkslös flicka, som genomgått 7-kl. läroverk och f. n. har anställning å kontor, önskar till hösten liknande plats eller ock i familj som skrifbiträde och hjälp i hushåll. Svar till »Irma», Eskilstuna p. r.

Värdinneplats,

hos ungherre eller änkling önskas till hösten af huslig, bildad dam med praktisk förmåga att göra ett hem trefligt. Lärarinnekallet kunde, om så önskades och tiden medgäfve, förenas med värdinneskapet.

Svar till »Jämnt och godt lynne», Sexdrega p. r.

Undervisningsvan,

skicklig lärarinna, som undervisar i språk, musik, vanl. skolämn., önskar till hösten plats. Utm. rek. Reflek. torde godhetsfullt vända sig till »Energisk», Jämshög p. r.

En ung, bildad finska, önskar plats mot fritt vivre i vänlig familj i Stockholm el. dess närhet, som hjälp åt husmodern. Vill anses som familjemedlem. Svar till »1902», Hangö, Finland.

Studentska, som i år aflagt examen, önskar under sommaren plats som lärarinna i familj på landet. Svar, märkt »Musikalisk», torde inlämnas å Iduns exp.

En ung flicka af god familj, som genomgått elementarläroverk och småskolelärarinnesem. samt därefter i flera år undervisat barn t. o. m. elementarskolans 4:de kl., söker plats i skola eller familj. Svar märkt »Hösten 1902», Västerås p. r.

Ett bättre fruntimmer önskar plats att medfölja familj till landet eller badort. Är skicklig i finare matlagn. m. m. Ref. kan erh. från förut innehafda platser m. fl. Svar till »Godt lynne», Göteborgs Tidnings- och Annonsbyrå, Göteborg.

En 19-årig flicka, stadgad, praktisk och händig, önskar plats i god familj, för att vara behjälplig med förefallande göromål. Svar emotses tacksamt inom 8 dagar märkt »1:sta Augusti», Eskilstuna p. r.

Medelålders fruntimmer,

med vana vid och intresse för sinnessjukas vård, önskar plats såsom vårdarinna åt nervös eller lindrigt sinnessjuk person i hemmet eller vid badort. Svar till »H. M.», Hvilan, Fälköping-Ranten.

Ung, bättre flicka, med 2 års kontorsvana, önskar genast eller till hösten plats i familj att bistå med förekommande äfven husliga göromål. 1:ma referenser. Svar »S. N. 20», Iduns exp.

Öfre sjundeklassist

(latinl.) önskar under sommaren, hälst vid badort, plats som informator i god familj, åt lärjunge i någon af skolans 5 nedre klasser. Svar med uppgift om villkor till »Informator», p. r. Bollnäs.

En enkel, anspråkslos, bättre flicka önskar plats i hem att gå frun tillhanda. Goda referenser. Svar till »E. P.» poste restante, Göteborg.

Bättre flicka, van i sjukvård, önskar plats såsom sällskap och hjälp åt herre eller dam. Svar till »**Maja**», Ulricehamn, poste restante.

Ung flicka,

som med utmärkta betyg genomgått sjuklassigt elementarläroverk, önskar till hösten plats i familj att undervisa i vanliga skolämnen, språk och handarbete. Svar till »Frideborg», poste restante **Växjö.**

Ung, musikalisk flicka, som genomgått 8-klassigt läroverk, önskar till hösten plats i bättre familj att läsa med 1 à 2 flickor eller gossar till 3:dje eller 4:de klass. Prima rek. från innehafvande plats. Svar till »Gladlynt 1902» under adr. **Iduns exp.**

Ung lärarinna, som genomgått seminarium, önskar till 1 sept. plats i familj att undervisa nybörjare, i ålder 7—10 år, samt vara behjälplig med handarbeten m. m. Svar emotses tacksamt under adr. »23 år», Kristinehamn p. r.

En enkel flicka skicklig i sömnad och kunnig i hushåll önskar under sommaren komma till landet, är villig att deltaga i hvad som förekommer i ett hem. Svar emotses tacksamt märkt »Huslig o. praktisk», Iduns exp.

Latin studerande i Klass 7—2 med goda betyger, önskar under sommaren kondition mot fritt vivre. »Svar t. »Studiosus» Östersund p. r.

En 18 års flicka, frisk och stark, något kunnig i strykning, önskar plats i bättre familj som husjungfru nu genast. Svar emotses till »Villig», p. r. Gefle.

EN UNG FLICKA,

som genomgått 8-klassigt läroverk för flickor önskar plats i familj på landet för att undervisa i svenska ämnen, något franska och engelska samt musik och handarbete.

Svar med lönevillkor till "19 år", Norrköping, p. r.

Småskoll. önskar under sommarmånaderna plats i god familj för att mot fritt vivre deltaga i hushållet. Är äfven villig läsa med nybörjare om så önskas. Svar emotses till »Anspråkslös», Rällsön, **Rällsö** p. r.

Imatl., bakning, söm, fullt kunnig flicka önskar plats. Ordningsvan, rask, sparsam, plikttrogen. Svar »Glad hurtig» under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Sthlm.

Ung flicka, enkel, gladlynt, musikalisk, med vana vid pianolektioner, önskar plats att undervisa i musik och biträda med husliga göromål. Goda rekommendationer. Svar till »21 år», Kisa p. r.

En föräldralös prästdotter önskar mot fritt vivre eller hälst mot liten lön, nu eller till hösten plats i stilla familj som hjälp i hushållet eller ock som sällskap och hjälp åt äldre sjuklig herre eller dam. Äger vana vid såväl sjukvård som hushållsbestyr. Svar afvaktas tacksamt af »Cecilia», Göteborg p. r.

Skrifbiträde.

Plats som skrifbiträde eller sällskap åt äldre person, önskas af medelålders flicka. Utm. rekomm. Svar till »V. E. B.», Iduns exp. f. v. b.

Som husmoders hjälpreda önskar ung flicka, af god familj, plats. Kunnig i hushållsgöromål, linnesömn., väfnad, handarb. m. m. Svar till »Villig »hjälpreda», Upsala p. r.

Inackordering i stad och på land förmedlas. Möbler de och omöblerade rum anvisas. Platser och köp förmedlas. Kommissioner uträttas genom f. d. **Bloms Byrå, Klarabergsgatan 35.** 11—3.

Plats i prästgård önskar 16 års flicka, för att deltaga i husl. sysslor. Villig betala något. »T. H.», Nässjö.

Vid större herrgård i södra eller mellersta Sverige där tillfälle gifves att blifva införsatt uti alla till ett hushålls skötande förefallande göromål, såsom: bakning, syltning, inläggning af grönsaker m. m., önskar 18-års flicka hel inackordering från början af september innevarande. Svar adr. t. »18 år», p. r. Fjäl.

Ung dam önskar inackordering i fin familj på landtegendom, där ungdom finnes. Läget vid skog och sjö, hälst i Småland. Tillfälle till förströelser. Piano och godt bord önskas. Svar torde sändas inom 8 dagar till »Angenämt», Västervik p. r.

Å friskt och naturskönt bruk i Nerike mottages som inackordering en 9 à 10 års frisk, snäll och väluppfostrad gosse till täflan med egen son. Inga andra inackorderingar. Referenser lämnas och önskas.

Vidare genom korrespondens under adress »Föräldravård», Iduns exp.

En eller två, som vilja dela ett stort rum med veranda mottagas i inackordering på landtgård med särdeles vacker natur och belägen nära sjö, järnvägsstation och Kristiania. Svar till »Privat», p. r. **Kristiania.**

Hos familj vid brukssamhälle i Östergötland, önskas såsom inackordering till hösten en frisk och väluppfostrad 9—11 års flicka, att för skicklig lärarinna läsa tillsammans med egen dotter. Svar till »Skolflicka», **Finspong.**

På ett större ställe i Värmland, önskas till hösten en frisk väluppfostrad 11 års flicka, att läsa tillsammans med egen dotter för skicklig lärarinna. Svar till »Skolkamrat», Iduns exp.

God inackordering kan af familj eller enskilda personer erhållas under längre eller kortare tid å egendomen Bistingsmåla i närheten af Mönsteråsviken. Treflig bostad med rikstelefon och naturskön trakt med goda kommunikationer. Till egendomen hörande jaktmarker och fiskvatten få fritt begagnas

Närmare upplysningar meddelar kyrkoherden J. A. Jönsson, adress Mönsterås.

Deutsche Pension f. j. Damen.

M. Claudi, Celle (Hannover).

Aufnahme jeder Zeit. P:ma Ref. Prospecte auf Anfrage.

Dresden: Güntzplatz 2.

Pensionat Frau A. Winckler u. Töchter

Gebildetes norddeutsches Heim für junge Damen. Beste Empfelungen in Deutschland u. Schweden. Prospecte.

St. Paulsg. 34

Pellerin's Margarin

är bäst!

Moderna

Sommar-Sidentyger

direkt från fabriken franko och tullfritt till hemmet.

från 70 öre pr meter, äfvenså sidentyger af alla slag till brud-, sällskaps- & promenadtoiletter i största urval försända

E. Spinner & C:ie, Zürich

(f. d. J. Zürrer's sidenfabriker, grundl. 1825).

Sparkasseräkning

4 proc. ränta.

Nordiska Kreditbanken

1 Drottninggatan 1

Myntorget 4 Drottninggatan 102

Hornsgatan 52.

Lagermans

GELÉ-PULVER,

»Tomten»

tillverkas med den yttersta omsorg, under strängaste kontroll och af de **bästa beståndsdelar och fruktoljor.**

Det dessertgelé som fås af dessa pulver är mycket delikat och lätt tillagadt, kan därföre med fullt förtroende pröfvas af hvarje husmoder. **Se till att Ni får af Tomtens, som är det enda svenska och fullt tillförlitliga.** Säljes hos alla välförsedda herrar specerister.

Smaka aldrig kaffe

som är oblandadt, ty det kan vara ett ett gift, utan se alltid till att Ni får Edert kaffe blandadt med **Stockholms Kaffe-Aktiebolags** berömda **Intubikaffe** (märkt **Arla**), som af de mest framstående professorer och läkare intygas att göra kaffet godt, **hälsosamt,** välsmakande, ytterst drygt och billigt samt **förhindra kaffeförgiftning.**

Paketer à 25 och 10 öre i alla speceri- och diverseaffärer. **Obs.** att firmansnamn, **Stockholms Kaffe-Aktiebolag,** samt ordet **Arla** i rödt är tryckt å alla paket, ty **endast dessa** äro verkligt äkta och garanterade att innehålla den bästa kaffetillsättning.

Fru Stina Rodenstams

Slöjd- och Hushållsskola,

Hudiksvall.

Om skolan se Idun 20 juli 1901 och N. P. Ödman i Vårt Land 14 dec. 1901.

HYGIENISKA BARNSKODON.

Största lager på platsen af hygieniska barnskor, **egen tillverkning.**

OBS.! Använd endast skodon af naturlig form för Edra barn, på det att icke deras fötter under uppväxtåren må bli förstörda.

5 Biblioteksgatan 5.

A. T. 117 63. E. FRYKLUND. A. T. 117 63.

Af alla Munvatten är

S:t Erik's

Extra koncentrerade

ASEPTOL

det starkaste Antisepticum; med angenäm, kylande smak.

Pris 2 Kr. fl. Begär alltid

Extra koncentrerad Aseptol.

S:t Eriks Tekn. Fabrik, Stockholm.

Capsuloids
Capsuloids
Capsuloids

den angenämaste form af hastigt blodbildande järnmedicin (omsorgsfullt preparerade af friskt oxblod) och i förhållande till resultatet också den allra billigaste formen.

Till Capsuloid Company. Den 2 maj 1902.

För omkring ett år sedan var jag mycket blek, kände mig alltid trött och led rätt mycket af hufvudvärk, då jag var stadd i hastig tillväxt. Jag tog då in 5 askar Capsuloids och är nu rödblommig och befinner mig i alla afseenden utmärkt väl.

Astrid Olsen,

41, St. Kongensgade, Köpenhamn.

Capsuloids erhållas å alla apotek à kr. 2,50 pr ask. Enda fabrik Capsuloid Company, 31 Snow Hill, London.

Allm. telefon: 8 68, 47 35, 47 36. **Riksstelefon: 1 79. 66 10.**

Olaus Olssons Kolimport-Aktiebolag

etableradt i Stockholm 1880.

1:a Anthracit.

Hushållskol. Cokes. Briketter.

Hernösands Ensk. Bank

Kungsträdgårdsgatan 16.

Sparkasseräkning — Kassafack.

från 15 kronor för år.

Värdehandlingar mottagas till förvaring och förvaltning af Notariatafdelningen.

Förstklassiga

Pianinon och Flyglar

efter Steinways system samt

Orglar

med pat. pipton tillverkas och försäljas med garanti äfven på förmånliga betalningsvillkor af

ÖSTLIND & ALMQUIST i Arvika.

STOCKHOLM, Vasagatan 50. **GÖTEBORG,** Vestra Hamng. 18. **MALMÖ,** Baltzargatan 10.

Firman, som **in- och utrikes** erhållit **guldmedaljer,** erhöll **guldmedalj** vid Gefleutställningen 1901 för både orglar, pianinon och flyglar. Nordens största fabrik i branschen. Årlig tillverkning omkring 1500 instrument.

Kontant 700,000 kronor

fördelade i **10,066** vinster å

50,000, 10,000, 5,000, 1,000, 500, 100, 50 och 20 kr.

utlottas vid första dragningen den 1 Oktober 1902. Pris för lottsedel ***10 kr.,*** till landsorten ***mot insänd likvid vid hvarje rekvisition åtföljd af 40 öre*** (till rek. porto och dragningslista). Rekommendera alltid värdeförsändelser.

Dramatiska Teaterns Lotteri,

Fredsgatan 32, Stockholm.

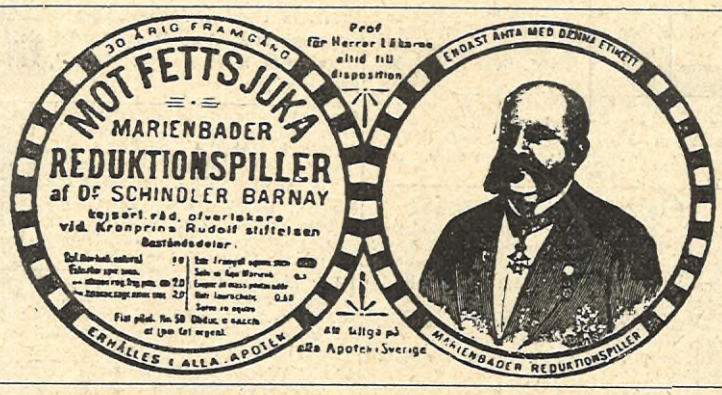

JOH. LUNDSTRÖM & C:o.

Stenkol, Cokes

Anthracit

Carré-Briketter.

Varumärke. Varumärke.

Rikst.	Kontor:	A. Tel.
4 27	22 Skeppsbron 22	22 88
22 20	5 Strandvägen 5	60 19
20 12	1 Parmmätaregatan 1	61 98

Har Ni

ännu icke prenumererat på

Aftonbladets Halfveckoupplaga

Skandinaviens mest spridda tidning,

så prenumerera för sista halfåret! 53 n:r: pris endast **80 öre!**

Samtliga prenumeranter erhålla i början af juli en vacker plansch i fyra färger: en vy från Gustaf Adolfs torg i Stockholm. Dessutom erhålla nytillträdande prenumeranter från 1 juli gratis och portofritt i början af kvartalet dels den prydliga planschen »Gustaf Adolf vid Lützen», dels allt det före 1 juli införda — omkring **1400 boksidor** — af de pågående utmärkta **svenska originalföljetongerna.**

Prenumeranterna kunna till ett pris af **1 kr.** frakt- och emballagefritt köpa Aftonbladets präktiga, öfver 1 m. höga, med lister försedda **väggkarta i sju färger öfver Skandinavien och Finland,** hvilken i bokhandeln kostar **5 kr.** Af denna karta äro sedan årets början **45,000 ex.** sålda.

Aftonbladets Halfveckoupplaga

äger nu

125,000

fasta postprenumeranter.

Sanitas antiseptiska Dambinda, ideal

är oöfverträffad, Berömd af tusende kvinnor, läkare och gynekologer. I tvenne storlekar 26 och 30 ctm. långa. 1:50 för 10 st. Gördel därtill 70 öre, 50 st. (årsbehof) med gördel 7:50.

A. B. SANITAS, Stockholm.

Metallfabriksaktiebolaget

C. C. SPORRONG & C:o

23 Regeringsgatan 23

STOCKHOLM

Utför: förgyllning, försilfring, förnickling samt renovering af antika och moderna metallarbeten.

Bankaktiebolaget

Stockholm—Öfre Norrland,

6 Drottninggatan 6.

Hushållsräkning 4 %.

Kassafack till 15, 20, 25 kronor.

Sydsvenska

Kredit-Aktie-Bolaget,

Stockholm, 17 Fredsgatan 17.

Afdelningskontor Götg. 31.

(Fonder kr. 6,765,000.)

Deposition	4 %
Kapitalräkning	4 %
Sparkasseräkning	4 %
Upp- & Afskrifning	2 %

Kassafack à 15, 20 och 25 kr.

Subskriptionslistor å hemsparbössor å bankens kontor.

Göteborgs Enskilda Bank

Brunkebergstorg 12.

Sparkasseränta 4 proc.

Inteckningsbolaget.

Högsta depositionsränta	4 %
Kapitalräkningsränta	4 %
Sparkasseränta (vid afdelningskontoret)	4 %

Pallas Hotell

37 Klarabergsgatan 37

Rikstel. 44 83. Allm. Tel. 60 41.

Rekommenderar 30 väl möblerade rum, elektrisk belysning och nutidens alla bekvämligheter. Betjening möter vid alla tåg.

Knut Fagerström

Använd vid

Lackning af buteljer

Monténs Vaxlack

Finnes hos hrr specerihandlande.

Mörsils Sanatorium

i **Mörsil, Jämtland.**

Öppet hela året om.

Specialkurort för bröstsjuka. Ren, stärkande fjälluft.

Elektrisk belysning under inledning. Förstklassig restauration.

Intendent och ägare: D:r T. Horney.

Närmare genom prospekt från kamrerarekontoret.

Post- & Telegrafadress: Sanatoriet.

Lars Monténs

Neutrala Kärntvål till ylletvätt och **Oleintvål till linnetvätt** användes lämpligast sålunda:

»1/2 kg. tvål kokas i 2 liter vatten; när tvålen är upplöst, tillsättes under omröring 20 à 25 liter ljumt vatten; i denna utspädda lösning neddoppas plaggen. Vid ylletvätt böra såväl lösningen som sköljvattnet hafva 36 à 38 grader.»

Finnes hos de flesta specerihandlare samt i mina butiker.

N:r 19 Stora Nygatan. — N:r 29 S:t Paulsgatan.

Silfvermedalj i Köpenhamn 1888. **Guldmedalj** i Stockholm 1897.

Bästa Syltsocker.

Tanto Bitkross

(Hushålls-Socker)

finnes till salu hos de flesta Herrar Specerihandlande i Stockholm och Landsorten.